

Sledovanie uzdelávacích a kariérnych ciest
absolventov uzdelávania na zlepšenie kvality
poskytovania odborného uzdelávania a prípravy

ZAVEDENIE SYSTÉMU SLEDOVANIA UPLATNENIA ABSOLVENTOV VZDELÁVACÍCH INŠTITÚCIÍ

AUTORI: Alexandra Fabrykowska, Oto Hudec, Stefan Humpl,
Natassa Kazantzidou, Vanda Novokšonova

Dimitrova, Irina, NAVET, Bulharsko
Fabrykowska, Alexandra, 3s, Rakúsko
Hudec, Oto, Technická univerzita v Košiciach, Slovensko
Humpl, Stefan, 3s, Rakúsko
Kazantzidou, Natassa, IDEC, Grécko
Kiouisis, Konstantinos, IEK Delta, Grécko
Larrondo, Kepa, Politeknika Ikastegia Txorierri, Španielsko
Novokšonova, Vanda, EUROFORTIS, Lotyšsko
Papaloizou, Louiza, Intercollege, Cyprus
Theodorou, Maria, Intercollege, Cyprus
Urbančíková, Nataša, Technická univerzita v Košiciach, Slovensko
Vavilova, Laura, EUROFORTIS, Lotyšsko

Recenzenti:

Pello Burón, Politeknika Ikastegia Txorierri, Španielsko.
Karin Luomi-Messerer, 3s a členka dozornej rady Národného kvalifikačného rámca Rakúska

Korektúra:

Antonio Gennarelli, IDEC, Grécko

Táto publikácia vznikla v rámci projektu ON TRACK.

[Číslo projektu:2018-1-SK01-KA202-046331]

www.ontrack-project.eu

Publikovala Technická univerzita v Košiciach, 2020

ISBN 978-80-553-3595-7

Tento dokument nie je možné za žiadnym účelom kopírovať, rozmnožovať alebo upravovať vcelku alebo po častiach bez písomného súhlasu konzorcia ON TRACK. Okrem toho musí byť zreteľne uvedený odkaz na autorov dokumentu a všetky príslušné časti oznámenia o autorských právach musia byť jasne uvedené.

TECHNICAL UNIVERSITY
OF KOŠICE

astra

ASSOCIATION
FOR INNOVATION
AND DEVELOPMENT

www.intercollege.ac.cy

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

Všetky práva vyhradené.

Obsah

Úvod	4
Kapitola 1. Relevantnosť a význam systémom sledovania absolventov oup	7
Kapitola 2. Zavedenie systému sledovania absolventov oup na úrovni vzdelávacej inštitúcie	23
Kapitola 3. Integrácia systému sledovania absolventov oup do systému zabezpečovania kvality organizácie	51
Kapitola 4. Metodológia „On Track“	64
Záver	71
Príloha 1: Prípadové štúdie	73
Príloha 2: Kontrolný zoznam inštitúcie	89
Príloha 3: Stanovovanie postupov pri sledovacích prieskumoch	93
Príloha 4: Popis seminára	97
Zdroje	101

Úvod

Úvod

Táto publikácia je výstupom projektu Erasmus+ On Track – Sledovanie vzdelávacích a kariérnych ciest absolventov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) na zlepšenie kvality poskytovania OVP. Projekt On Track vyvíja systém na sledovanie uplatnenia sa absolventov vzdelávacích inštitúcií.

Cieľom tejto príručky je podporiť inštitúcie odborného vzdelávania (poskytovateľov OVP) na ich ceste za realizáciou alebo zlepšovaním ich vlastného systému sledovania absolventov. Cieľom je navrhnuť krok za krokom jasný proces jeho implementácie spolu s praktickými príkladmi.

Prečo potrebuje vzdelávacia inštitúcia systematický postup sledovania absolventov?

Je potrebné neustále zlepšovať kvalitu vzdelávacích inštitúcií, čo je takisto cieľom na úrovni celej Európskej únie a je to spomenuté ako jedna z EÚ priorít (na základe odporúčania Rady z 20. novembra 2017 o sledovaní absolventov). Nie je to len o tom, aby vzdelávacie inštitúcie dosiahli nejaký štandard, ale takisto o prianí zmeniť sa a neustále sa rozvíjať. Preto inštitúcie hľadajú informácie z rôznych zdrojov na podporu iniciatív rozvoja kvality, vďaka čomu je sledovanie absolventov jedným z veľmi dôležitých zdrojov, prostredníctvom ktorého je možné získať veľa cenných vstupov pre inštitucionálny rozvoj.

Vzdelávacie inštitúcie zvyčajne budujú niektoré systémové prvky zamerané na sledovanie ich absolventov, alebo aspoň aplikujú nejaké čiastočné alebo neformálne monitorovanie ich uplatnenia na trhu práce a ďalšieho vzdelávania. Rozhodnutie vybudovať sledovací systém je dôležité, ale najprv je potrebné porozumieť motivácii, cieľom a očakávaniam budúceho systému sledovania. Spôsoby nastavenia systémov na sledovanie informácií sa týkajú základnej otázky, a tou je, čo pre nás vzdelávanie znamená. Pre jednotlivca aj pre spoločnosť je vzdelávanie investíciou do fyzického kapitálu. Investovanie do vzdelávania produkuje pre jednotlivca množstvo budúcich výhod, akými sú vyššie príjmy a lepšie výsledky a pre spoločnosť produktívnejšia ekonomika.

Konkrétna motivácia sledovania absolventov je pre každú inštitúciu iná, ale všetky majú určité spoločné body. Vo vzdelávacích inštitúciách sa deje množstvo zmien týkajúcich sa prístupu zameraného na študenta; vzdelávacie inštitúcie sú porovnávané na omnoho podrobnejšej úrovni, ako kedykoľvek predtým. V dnešnej dobe sa takmer každý poskytovateľ vzdelávania cíti byť zodpovedný za zamestnatelnosť svojich absolventov a je čoraz ľahšie ich sledovať, keďže je stále viac možností v oblasti informačných technológií.

Systém sledovania poskytuje nielen spätnú väzbu poskytovateľom OVP, ale môže tiež poskytnúť podklady pre návrh kvalifikácií a programov OVP, plánovanie a implementáciu učebných procesov ako aj iných dodatočných služieb.

V tejto príručke sú obsiahnuté informácie týkajúce sa významu a dôležitosti systému sledovania absolventov OVP, tiež o zavedení systému sledovania absolventov OVP v inštitúcii, návrhy na integráciu systému sledovania absolventov do riadenia kvality inštitúcie a vysvetlenie metodológie sledovania absolventov projektu On Track. Dodatočne je popísaných šesť prípadových štúdií, ktoré popisujú skúsenosť so sledovaním absolventov a "kontrolný zoznam" inštitúcie, ktorý pomáha zistiť pripravenosť inštitúcie na proces sledovania absolventov a iné cenné dokumenty, ktoré tvoria prílohy tejto príručky.

Kapitola 1

**Relevantnosť a
význam systémov
sledovania
absolventov OVP**

Kapitola 1

Relevantnosť a význam systémov sledovania absolventov OVP

SYSTÉMY SLEDOVANIA ABSOLVENTOV OVP

Sledovanie absolventov na ich cestách za ďalším vzdelávaním a prechodom na trh práce v Európe slúži na naplnenie veľmi odlišných motivácií:

- ✓ na národnej úrovni alebo na úrovni tvorby politiky v oblasti vzdelávania sa vykonáva hodnotenie kvality vzdelávacích systémov ako takých;
- ✓ na regionálnej úrovni alebo na úrovni odvetví prebieha sledovanie s cieľom prispôsobiť poskytovanie vzdelávania potrebám trhu práce a regionálnym potrebám;
- ✓ na inštitucionálnej úrovni musí sledovanie poskytovať informácie pre ďalší rozvoj inštitúcií a samotných vzdelávacích programov;

Systémy sledovania absolventov sa čoraz častejšie objavujú ako priority v mnohých členských štátoch EÚ. Kvalitné informácie o absolventoch OVP sú dôležité pre pochopenie problémov so zamestnateľnosťou, ako aj možných faktorov úspechu. Aj keď niektoré členské štáty urobili prieskumy o absolventoch alebo majú systémy na analyzovanie administratívnych údajov, systémy pre zber a analýzu údajov o výsledkoch absolventov, stále nie sú v mnohých krajinách dobre rozvinuté. Výmena vedomostí o osvedčených postupoch a vzájomnom učení sa je takisto veľmi obmedzená. Údaje sa navyše často zbierajú len na národnej úrovni a tým pádom nie sú porovnateľné medzi členskými štátmi navzájom. Výsledkom je, že je náročné poučiť sa z rôznych prístupov uplatňovaných v EÚ.

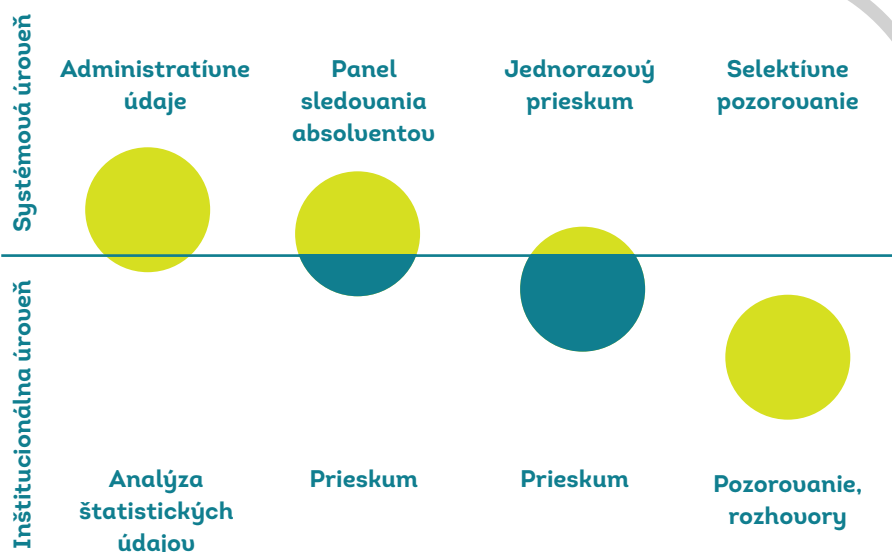
"Odporúčanie Rady o sledovaní absolventov 2017" (2017/C 423/01) stanovuje všeobecné pokyny pre sledovanie absolventov a vyzýva členské štáty, aby podporovali činnosti na úrovni EÚ zamerané na zlepšenie dostupnosti porovnateľných kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií o absolventoch.

Európska komisia financovala niekoľko štúdií a rôzne aktivity zamerané na zlepšenie sledovania a budovania ďalších kapacít v praxi. On Track je ďalší projekt Európskej komisie, ktorý je zameraný na rozvoj systému sledovania absolventov. V rámci *"Kontextovej štúdie systémov sledovania a opatrení"* (Humpl et al, 2019) je možné vidieť viaceré rozdiely medzi siedmymi partnerskými krajinami, pokiaľ ide o opatrenia ohľadne sledovania a už zavedenými systémami sledovania. Niektoré príklady :

Ale čo presne znamená 'sledovanie absolventov'?

Na európskej úrovni neexistuje zhodná definícia sledovania absolventov. Podľa štúdie TRACKIT (Gaebel et al, 2012) je možné sledovanie opísať ako súbor *"informácií o študentoch alebo absolventoch týkajúcu sa ich pokroku v učení, získaných zručnostiach, unimania, zamestnania a pod. medzi najmenej dvoma časovými bodmi prostredníctvom agregovaných alebo individuálnych údajov najmä prostredníctvom administratívnych procesov a prieskumov"*.

Obrázok 1: Metodické prístupy. Vlastný návrh 3s

Obrázok predstavuje rôzne metodologické prístupy systémov sledovania na rôznych úrovniach. OnTrack (vytieňovaná oblasť) sa zameriava na inštitucionálnu úroveň, zvlášť na panel sledovania absolventov a jednorazové prieskumy, ktoré sa často vykonávajú vo forme dotazníkov.

Je niekoľko možných spôsobov sledovania absolventov: štatistické monitorovanie prostredníctvom administratívnych údajov, štatistické monitorovanie kombinované s prieskumami, analýza údajov prieskumu. Tieto metódy sledovania sa dajú ďalej rozdeliť na jednorazové alebo opakované merania.

Z dvoch štúdií (DG EAC, 2020; DG EMPL, 2018), ktoré mapovali rôzne opatrenia na sledovanie absolventov OVP naprieč EÚ, možno vidieť širokú škálu rôznych prístupov na rôznych úrovniach; národnej, regionálnej, sektorovej a/alebo na úrovni poskytovateľov OVP. Je potrebné zhodnotiť, či sú údaje porovnateľné na úrovni EÚ a vytvoriť spoločnú štruktúru na zber údajov a proces analýzy údajov. Ďalej je po-

trebné zaistiť dôslednosť a presnosť zhromaždených informácií o opatreniach na sledovanie pomocou procesu zabezpečovania kvality, ktorý preverí ukazovatele ako úplnosť, konzistentnosť a hĺbka predložených informácií.

Hlavné kritériá systému sledovania absolventov by mali byť nastavené tak, aby hodnotili efektívnosť národných systémov odborného vzdelávania a prípravy a tiež systému každej vzdelávacej inštitúcie. Systémy sledovania absolventov skúmajú údaje o študentoch a absolventoch vzdelávacích inštitúcií na národnej a inštitucionálnej úrovni a na úrovni trhu práce. Systémy sledovania absolventov predstavujú prechodné procesy z inštitúcií vzdelávania do pracovného života a zo vzdelávacej inštitúcie do inej vzdelávacej inštitúcie; zber údajov o zamestnanosti absolventov v oblasti ich štúdia; zber údajov o prvej pracovnej skúsenosti a kvalite a vhodnosti odbornej prípravy, ktorej sa im dostalo.

UKAZOVATELE NÁRODNEJ ÚROVNE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

Sledovanie študentov a absolventov môže byť zodpovednosťou národnej/regionálnej vlády alebo iniciatívou vzdelávacej inštitúcie samotnej. Národné inštitúcie hodnotia celý sektor odbornej prípravy, výkon inštitúcií vzdelávania, efektívnosť vynaložených verejných výdavkov a konečne zamestnanosť absolventov jednotlivých vzdelávacích inštitúcií na trhu práce. Toto sledovanie sa deje skôr vo veľkom rozsahu, porovnávajú odborné školy navzájom, pričom hlavným cieľom je zhodnotiť sektor školstva vo vzťahu k zamestnanosti jeho absolventov. Posudzujú sa hlavne rozdiely medzi sektormi vzdelávania a zamestnanosti. V tomto prípade sú kľúčovými ukazovateľmi sledovania zamestnateľnosť, percento nezamestnaných po absolvovaní a zamestnateľnosť absolventov v ich oblasti štúdia. Inými ukazovateľmi sú mzdy absolventov v ich prvej práci a po niekoľkých rokoch (napr. 5 rokov). Štátna/verejná správa má výhodu v tom, že má údaje o študentoch, ktorí sú zamestnaní alebo sú evidovaní na úradoch práce. Preto má potrebné informácie o zamestnanosti/nezamestnanosti. V prípade záujmu má štátna správa presné údaje odvodené z daní zamestnancov podľa ich mzdovej úrovne. V tomto prípade je vláda v inej situácii ako odborné školy, ktoré obvykle nemajú k dispozícii detailné údaje o svojich absolventoch. Mohli by sme povedať, že v národnej databáze absolventov chýbajú iba absolventi, ktorí sú registrovaní v zahraničí alebo prácu nemajú, ale zároveň sa nezaregistrovali ako nezamestnaní.

Čo štátnej správe ale nie je priamo dostupné, sú údaje o zamestnanosti absolventov v oblasti ich štúdia. Preto je potrebné dodatočné sledovanie alebo prieskum, aby sa zhodnotila zamestnanosť v príslušnej oblasti štúdia.

Využitie údajov o absolventoch vo veľkom rozsahu vytvára obrovskú databázu a nahromadené výsledky sa môžu sprístupniť verejnosti. To má zároveň dopad na výber vzdelávacej inštitúcie, pretože každý kandidát má prístup k informáciám zhromadeným na jednom mieste, vrátane informácií o kvalite vzdelávania a očakávanom plate. Sledovanie je založené na sociálnom dopyte po relevantných informáciách o zamestnanosti absolventov odborných škôl. Viedlo by to k racionalizácii rozhodovania všetkých aktérov na pracovnom trhu a v systéme formálneho vzdelávania a výrazne by to prispelo k odstráneniu existujúcich rozdielov na trhu práce.

METODOLÓGIE A PRÍSTUPY SLEDOVANIA ABSOLVENTOV

Existujú rôzne prístupy k sledovaniu absolventov, ako aj možnosti získať o nich informácie. Do úvahy sa musí zobrať niekoľko aspektov, napríklad, či sa jedná o opatrenia na systémovej alebo inštitucionálnej (odborná inštitúcia) úrovni.

V závislosti od úrovne, na ktorej sú absolventi sledovaní, možno použiť niekoľko metód zberu údajov:

- ✓ administratívne údaje;
- ✓ panel sledovania absolventov;
- ✓ jednorazový prieskum/opakovaný prieskum;
- ✓ selektívne pozorovanie.

Na systémovej úrovni je prístup k sledovaniu absolventov často centralizovaný, používajú sa bežné ukazovatele umožňujúce potencionálne porovnávanie absolventov, študijných odborov alebo inštitúcií. Typ sledovania závisí od motivácie orgánov verejnej moci, ktoré sú vlastníkmí zozbieraných údajov. Úvahy o verejnom záujme, napríklad zabezpečovanie kvality vzdelávacích inštitúcií alebo makroekonomické plánovanie, majú vplyv na rôzne ukazovatele. Sledovacie údaje sa preto môžu obmedziť na konkrétne aspekty, ktoré sa nedajú porovnať s inými údajmi. Sledovanie absolventov na systémovej úrovni sa spolieha väčšinou na administratívne údaje, ako aj na panely sledovania absolventov a príležitostne spája údaje z rôznych zdrojov. Veľmi často sa robí len všeobecný prehľad údajov v súhrnnej forme, čo nie je na identifikovanie potrebných detailov postačujúce.

Niektoré merania, ktoré sa týkajú absolventov, sú založené na administratívnych údajoch. Administratívne údaje zvyčajne zbierajú národné štatistické služby a na európskej úrovni je to Eurostat. Tieto inštitúcie majú zákonnú povinnosť zhromažďovať špecifickú administratívnu databázu pre štatistické a administratívne účely. V niektorých krajinách môže byť prístup k administratívnym údajom obmedzený a prístup k nim môže byť udelený len určitým výskumným inštitúciám za špecifickým účelom. Preto je použitie takýchto údajov veľmi obmedzené. Vďaka administratívnym údajom je možné získať celkový prehľad o situácii absolventov, najmä niektoré štatistiky týkajúce sa konkrétnych tém, napríklad miery zamestnanosti čerstvých absolventov. Nie je však jednoduché z administratívnych údajov získať akékoľvek konkrétne ukazovatele a určiť dôvody, prečo absolvent je alebo nie je zamestnaný. Ak je potrebný podrobnejší obraz trendov a vzorcov v rámci prechodu zo vzdelávania do pracovnej oblasti, pomocou prieskumov je možné predstaviť rôzne výzvy, ktorým čelia mladí ľudia.

Inštitúcie často zbierajú údaje z prieskumov. Preto sa vynára otázka, či sú tieto informácie dostupné širšiemu publiku. Údaje na inštitucionálnej úrovni sú podobné administratívnym údajom a sú dostupné s určitými obmedzeniami. Inštitúcie nemusia zverejniť údaje a výsledky sledovania, ktoré nie sú pre inštitúciu priaznivé, pokiaľ si chcú ochrániť svoju reputáciu. Inštitúcie sa môžu navyše brániť zverejneniu výsledkov, pretože sa dajú použiť na hodnotenie a porovnávanie, ktoré nemusí adekvátne odrážať rozdiely vo vstupoch alebo môže znevýhodňovať konkrétne inštitúcie, ktoré slúžia určitej komunite alebo regiónu.

Preto by sa mali zvážiť všetky výhody a nevýhody rôznych druhov informácií získaných z administratívnych údajov alebo prieskumov. Existuje niekoľko argumentov pre a proti administratívnym údajom, ako aj pre prieskumy.

ADMINISTRATÍVNE ÚDAJE:

Výhody

- ✓ Na systémovej úrovni a teda (možno) ľahší prístup
- ✓ Širšie pokrytie študentov a absolventov
- ✓ Celkový prehľad situácie

Neužhody

- ✗ Údaje nemusia byť dostatočne presvedčivé
- ✗ Žiadne detailné informácie
- ✗ Prepojenia medzi rôznymi súbormi údajov môžu byť zložité

PRIESKUMY

Výhody

- ✓ Je možné získať detailné informácie
- ✓ Vzájomné prepojenia sa dajú ľahšie určiť medzi rôznymi indikátormi

Neužhody

- ✗ Časovo náročné
- ✗ Je potrebných viacero zdrojov

MOTIVÁCIA A VÝZVY VZDELÁVACÍCH INŠTITÚCIÍ PRI REALIZÁCII SLEDOVANIA

Ako sme už predtým spomenuli, motivácia spustiť sledovanie je pre konkrétne zúčastnené strany rôzna. Vzdelávacie inštitúcie ako poskytovatelia OVP alebo inštitúcie vyššieho vzdelávania používajú sledovanie na rôzne účely, napr.:

- ✔ získanie spätnej väzby o kvalite poskytnutého vzdelávania;
- ✔ zlepšenie obsahu a zabezpečenie vzdelávania;
- ✔ úpravu učebných osnov z dôvodu meniacich sa podmienok trhu práce;
- ✔ ostať v kontakte so študentmi s cieľom rozšíriť informačnú sieť inštitúcie;
- ✔ preukázanie kvality marketingu a prilákanie ďalších možných študentov.

Obvykle je prístup k administratívnym údajom na sledovanie absolventov veľmi obmedzený, administratívne údaje využívajú častejšie politici z oblasti školstva. Preto potrebujú vzdelávacie inštitúcie často robiť prieskumy. Na to, aby sa však mohol prieskum vykonať, musí inštitúcia splniť niekoľko podmienok:

- ✔ kontaktné informácie absolventov musia byť dostupné a aktuálne;
- ✔ musí sa určiť kontaktná cesta (buď osobne, telefonicky, poštou, sociálnymi sieťami alebo emailom);
- ✔ musí byť zostavený dotazník, aby sa získala relevantná spätná väzba, ktorá zodpovedá motivácii sledovania absolventov;
- ✔ odpovede na dotazník sa musia sledovať, možno bude potrebné zaviesť opatrenia na zvýšenie návratnosti odpovedí;
- ✔ odpovede musia byť zanalyzované a interpretované.

INTEGRÁCIA VÝSLEDKOV PRIESKUMU O ABSOLVENTOCH DO INŠTITÚCIE

Aby malo sledovanie absolventov pre inštitúciu význam, je potrebné zohľadniť informácie o sledovaní pre ďalší rozvoj vzdelávacích programov, inštitucionálny rozvoj, online aktivity alebo marketing, aby sa prilákali ďalší možní študenti. V rámci procesu integrácie výsledkov systémov sledovania absolventov do inštitúcie je potrebné zvážiť rôzne zúčastnené strany:

- ✔ **absolventi:** môžu poskytnúť celkovú spätnú väzbu svojim študijným programom;
- ✔ **zamestnanci:** môžu poskytnúť informácie o podmienkach na pracovnom trhu a ako ich študijné programy ovplyvnili kariérne cesty;
- ✔ **sprostredkovatelia medzi prácou a vzdelaním:** vedia sa na to pozrieť z oboch strán; ich spätná väzba je preto relevantná.

Zabezpečenie internej kvality by sa malo zameriavať na dva hlavné prvky:

Inštitucionálny rozvoj:

- ✔ Marketing
- ✔ Partnerstvo
- ✔ Študentský život
- ✔ Kultúra spätnej väzby

Rozvoj študijného programu:

- ✔ Rozvoj učebného plánu
- ✔ Splnenie učebného plánu
- ✔ Zahnutie učiteľov
- ✔ Kontakt s trhom práce

Absolventi zohrávajú v rámci procesu zabezpečovania kvality významnú úlohu, pretože svojou spätnou väzbou môžu poskytnúť množstvo náhľadov, ktoré sú pre ďalší inštitucionálny rozvoj ako aj rozvoj študijných programov nevyhnutné.

Aktívna úloha absolventov je dôležitá pre:

Marketing: Inštitúcie môžu spätnou väzbou od absolventov ukázať mieru zamestnanosti a poskytnúť príklady kariér ako aj nelineárne kariérne dráhy, pozitívnu spätnú väzbu na študijné programy a samotnej inštitúcii. Niektorí absolventi môžu vystupovať ako "vzory" a čerství partneri inštitúcie.

Partnerstvo: Absolventi môžu požiadať svojich zamestnávateľov, či by nepôsobili ako ich partneri a hoci miera spätnej väzby môže byť nízka, pre inštitúciu môže byť veľmi dôležitá. Absolventi v príslušných podnikoch, ktoré pôsobia v oblasti zamestnanosti, môžu byť navyše prizvaní, aby sa zúčastnili stretnutí zameraných na tvorbu učebných osnov. Od niektorých absolventov možno tiež požadovať, aby pôsobili ako učitelia budúcich absolventov.

Študentský život: Absolventi môžu vo svojej spätnej väzbe poukázať na to, čo sa im na inštitúcii páčilo/nepáčilo/chýbalo. Tieto informácie sa dajú využiť pri inštitucionálnych reformách (napr. nová jedáleň, miestnosti na neformálne stretnutia, atď.). Pozitívne stránky študentského života je možné využiť aj na marketingové účely.

Kultúra spätnej väzby: Spätná väzba absolventov často odráža omnoho viac ako spätná väzba súčasných študentov, pretože poznajú nielen jeden predmet, ale celý študijný program. Po ukončení štúdia nemajú žiadne pochybnosti, obavy a neváhajú vyjadriť svoj názor a poskytnúť pravdivú spätnú väzbu. Výsledky prieskumov medzi absolventmi by sa mali brať vážne do úvahy vo všetkých oddeleniach inštitúcie a pracovných skupinách študijných programov. Ak sa spätná väzba berie vážne, zlepšuje to jej celkovú kultúru zo strany inštitúcie voči študentom.

Vypracovanie učebných osnov: Keď absolventi poukazujú na to, že sú konkrétne kurzy zbytočné alebo nesprávne poskytované, mala by sa táto spätná väzba odraziť v hodnotení učebných osnov. Vo vývoji učebných osnov by sa takisto malo odraziť ďalšie vzdelávanie absolventa, ako aj nedávne požiadavky trhu práce. Spätná väzba sa dá použiť v učebných osnovách aj napr. vytvorením výberových predmetov.

Realizácia učebných osnov: Spätná väzba väčšiny absolventov sa zameriava na didaktiku, na rôzne formy výučby, formy skúšok alebo študijného programu a nie na samotný obsah. Spätná väzba, ktorú poskytujú skúšky a hodnotenie, sa môže líšiť od spätnej väzby študentov. Koordinátori študijných programov musia poskytnúť spätnú väzbu všetkým pedagogickým zamestnancom a prediskutovať možné zmeny a úpravy.

Pedagogickí zamestnanci, ktorých sa to týka: Niekedy došlo k zmene pedagogických zamestnancov (ale nikdy nie len kvôli spätnej väzbe od absolventov) a absolventi majú možnosť vymenovať ďalších relevantných odborníkov pre konkrétne oblasti.

Kontakt s trhom práce: Absolventi môžu byť spojovateľom s trhom práce, pretože o stážach a o tom, ako sú hodnotené, vedia z vlastnej skúsenosti a svojej súčasnej perspektívy zamestnania. Môžeme ich tiež brať ako kontakty pre budúcich absolventov ohľadom možných stáží. Absolventi môžu takisto pôsobiť ako učitelia a mentori a môžu na inštitúciách vo svojom študijnom programe nadviazať budúce partnerstvá.

Je dôležité, aby tvorba študijných programov a učebných osnov vznikala ako celkový proces, v opačnom prípade bude demonštrovať len jeden kúsok skladačky. Je tiež nevyhnutné, aby spätnú väzbu poskytovala celá skupina. Je potrebné ju porovnať so zmenami v rámci posledných rokov, pretože sa môže stať, že bude irelevantná, keďže úpravy už boli urobené.

Ďalej sa musia nastaviť relevantné mechanizmy spätnej väzby (napríklad pravidelné debaty programového koordinátora s učiteľmi ohľadom spätnej väzby a vysoká úroveň kultúry spätnej väzby v rámci pedagogického zboru).

Procesy kvality by sa tiež mali zamerať na dva hlavné prvky:

Hodnotenie inštitúcie (napríklad proces akreditácie každých pár rokov alebo stanovené cykly riadenia kvality), ako aj hodnotenie študijného programu (napríklad spätná väzba od študentov) sú dve hlavné časti zabezpečenia a rozvoja kvality.

Hodnotenie inštitúcie

- ✔ Proces akreditácie každých niekoľko rokov,
- ✔ Celkový manažment kvality s prebiehajúcimi cyklami kvality,

Hodnotenie študijného programu

- ✔ Vyučovacie a učebné procesy,
- ✔ Forma a načasovanie skúšok a hodnotenia,
- ✔ Kultúra spätnej väzby študentov,
- ✔ Kontakt s trhom práce.

ĎALŠÍ POTENCIÁL SYSTÉMOV SLEDOVANIA ABSOLVENTOV OVP

EÚ, členské štáty a tvorcovia vnútroštátnych politík si uvedomujú neustále narastajúci význam systémov sledovania absolventov OVP, pričom za kľúčové sa považuje práve zlepšovanie zabezpečovania kvality vzdelávania a systémov odbornej prípravy. Systémy sledovania môžu poskytnúť spoľahlivé informácie o úspechu absolventov v zamestnaní. Disponujúc týmito informáciami môžu zúčastnené strany odpovedať na potreby trhu práce tak, že prispôbia postupy, kurzy a učebné osnovy.

Všetky zúčastnené strany sú potencionálnymi prijemcami úľah, ktoré majú rôzne dôvody na to, aby používali systémy sledovania absolventov:

- ✔ **Tvorcovia politík na úrovni EÚ a národnej úrovni** môžu prijímať informovanejšie rozhodnutia na základe aktualizovaných informácií o financovaní a podpore vzdelávacích programov a poskytovateľoch týchto programov, verejnom obstarávaní programov odbornej prípravy pre nezamestnaných, náborových kampaniach a ďalších verejných politikách. Celkový výkon poskytovateľov vzdelávania vo vzťahu k zamestnateľnosti absolventov sa dá lepšie zhodnotiť. Ďalej možno ľahšie odhaliť nesúlad medzi vzdelaním a trhom práce.
- ✔ **Vzdelávacie inštitúcie** môžu zlepšiť svoje vzdelávacie programy a ponúknuť metódy, ktoré by viac vyhovovali preferenciám študentov, ako aj rozšíriť rozsah iných služieb, ktoré by mohli pomôcť absolventom pri prechode zo štúdia na pracovný trh, akými sú kariérne poradenstvo, odborné a pracovné stáže a pod. Informácie sa navyše dajú použiť ako marketingový nástroj, ktorý priláka viac, aj medzinárodných študentov.
- ✔ **Jednotlivci:** študenti získajú viac informácií o príležitostiach a možnostiach viacerých vzdelávacích programov, ktoré ponúkajú rôzne inštitúcie. Zamestnávateľia môžu využiť tieto údaje na ovplyvnenie rozvoja učebných osnov a zlepšenie umiestnení a pripraviť učňovské stáže na mieru potrebám mladých pracovníkov. Komunitu výskumníkov takisto zaujíma väčšia dostupnosť údajov o vzdelávaní a systémoch odbornej prípravy pre potreby hlbšieho prieskumu.

Systémy sledovania absolventov môžu tiež znamenať zlepšovanie sa poskytovateľov OVP:

- ✔ V súčasnosti sa veľa vzdelávacích inštitúcií porovnáva s inými poskytovateľmi vzdelávania a chápe ich ako kritérium. Údaje zo systémov sledovania je možné použiť na porovnanie viacerých poskytovateľov, často v rámci konkrétneho sektoru alebo oblasti. To môže prebiehať buď na systémovej alebo inštitucionálnej úrovni. Jednotlivé kurzy, programy a inštitúcie možno navyše porovnávať a zoradiť.
- ✔ Väčšina vzdelávacích inštitúcií už často využíva spätnú väzbu od študentov absolventov na strategické plánovanie, napríklad na zlepšenie študijných programov. Relevantné údaje zozbierané zo systémov sledovania absolventov prispievajú k lepšej identifikácii zručností potrebných na trhu práce.

Projekt On Track má potenciál ďalšieho využívania sledovania na úrovni poskytovateľov OVP, pretože nový systém sledovania je štandardizovaný proces. Tento štandardizovaný proces môže pomôcť poskytovateľom OVP zlepšiť ich rozvoj.

Nový systém sledovania sa zameria na absolventov OVP a poskytne spätnú väzbu a vstupy do systému zabezpečovania kvality poskytovateľov OVP. Vďaka štandardizovanému procesu sa zber, analýza a interpretácia údajov uľahčí. Poskytovatelia OVP môžu využiť informácie a vedomosti získané z údajov pre svoju budúcu výkonnosť a lepšie prispôbenie potrebám trhu práce, ako aj želaniám svojich študentov.

Kapitola 2

**Zavedenie
systému
sledovania
absolventov
OVP na úrovni
vzdelávacej
inštitúcie**

Zavedenie systému sledovania absolventov OVP na úrovni vzdelávacej inštitúcie

Zavedenie systému sledovania absolventov OVP na úrovni vzdelávacej inštitúcie je systematický proces, ktorý si vyžaduje čas, zdroje, odhodlanie a dobre navrhnutú stratégiu.

Predtým, než sa začne čokoľvek merať, je dôležité:

- ✓ stanoviť ciele pre všetky kľúčové výsledky v súlade s celkovou stratégiou vzdelávacej inštitúcie;
- ✓ rozdeliť výsledky, aby sa pochopili skúsenosti, potreby a očakávania konkrétnych záujmových skupín;
- ✓ pochopiť dôvody pozorovaných trendov a dopad týchto výsledkov na ďalšie ukazovatele výkonnosti, vnímania a súvisiacich výsledkov;
- ✓ mať dôveru v budúcu výkonnosť a výsledky inštitúcií;
- ✓ pochopiť, ako sú kľúčové výsledky inštitúcie porovnávané s podobnými organizáciami a použiť tieto údaje tam, kde to má význam, na stanovenie cieľov – “referenčné porovnávanie”.

**Odporúča sa pripraviť si plán, ktorý by mal zahŕňať, čo a ako sa bude merať, po-
vinnosti ohľadom merania, analýzu údajov apod., a to vrátane pravidelnosti. Pri
nastavovaní ukazovateľov kvality merania je potrebné mať na pamäti:**

- ✓ Merať len to, čo je pre nás dôležité (nestanoviť si príliš veľa ukazovateľov).
- ✓ Deliť na segmenty – pýtať sa správne otázky správnych ľudí.
- ✓ Stanoviť si jasné a reálne ciele pre všetky kľúčové výsledky.
- ✓ Pilotné testovanie navrhovanej metodiky pred jej nasadením v plnom rozsahu. Napríklad ak je sledovanie založené na prieskume, vykonajte malý pilotný prieskum, aby ste si overili jasnosť otázok pre respondentov a schopnosť vyhodnotiť odpovede.

DEFINOVANIE CELKOVÝCH CIEĽOV A STRATÉGIE

Prvým krokom v procese zostavovania systému sledovania absolventov OVP je definovať celkové ciele a stratégie vzdelávacej inštitúcie. Dôvody na vytvorenie systému sledovania absolventov OVP môžu byť veľmi rozdielne. Môže to byť zákonná požiadavka, nástroj na zlepšenie obsahu osnov odbornej prípravy alebo nástroj na zlepšenie zamestnateľnosti absolventov OVP paralelne s tým, že inštitúcia ostane v kontakte s bývalými absolventmi. Definícia celkového cieľa systému na sledovanie absolventov OVP ovplyvní celý proces, napr. typ ukazovateľov, ktoré sa budú merať, typ otázok, ktoré budú zodpovedané, druh údajov, ktoré sa budú zbierať a podobne.

Cieľ systému sledovania takisto definuje celkovú stratégiu, napr. ako často sa bude sledovanie uskutočňovať, aké obsiahle bude, aká metodológia sa použije. Ak sa použije výberový alebo populačný prieskum, mali by sa použiť príklady toho, aké zdroje je vzdelávacia inštitúcia ochotná zaviesť a ako sa použijú výsledky systému sledovania.

Príklad plánu sledovania

Cieľ	Sledovací systém absolventov OVP má za cieľ sledovať absolventov na ich kariérnej ceste a zmerať význam ich štúdia vzhľadom k ich budúcej kariére a to tak, že skúma ich technické zručnosti a kompetencie ale takisto transverzálne zručnosti a kompetencie. Vzdelávacia inštitúcia použije prieskum sledovania na zlepšenie súladu medzi poskytnutým vzdelaním a potrebami pracovného trhu.
Ukazovatele	Získané zručnosti a kompetencie Požadované zručnosti a kompetencie v aktuálnom zamestnaní Zamestnanie (pozícia, plat, spokojnosť) Ťažkosti pri hľadaní zamestnania Kariérne vyhladky
Metodológia sledovania	Metóda zberu údajov: online prieskum na základe štandardizovaného dotazníka Populácia: absolventi za posledné dva roky Frekvencia: ročná
Zdroje	Zamestnanci: jeden koordinátor, jeden technický zamestnanec a jeden administratívny zamestnanec. Čas: jeden mesiac. Iné: softvér na prieskum v cloude
Použitie výsledkov	Zlepšenie služieb kariérnych poradní (spojenie s trhom práce, dni kariéry, účasť na výstavách a veľtrhoch, profesionálne poradenstvo a pod.) Zlepšenie učebných osnov a učňovského vzdelávania

Tabuľka 1. vlastný návrh IDEC

DEFINÍCIA UKAZOVATEĽOV A ÚDAJOV, KTORÉ SA MAJÚ ZBIERAŤ

Definícia ukazovateľov, ktoré sa majú zmerať je dôležitý krok, pretože ukazovatele ovplyvnia údaje, ktoré sa majú zbierať a otázky, ktoré sa majú položiť. Ukazovatele sú zvyčajne kvantitatívne, ale môžu byť takisto kvalitatívne. Kvantitatívne ukazovatele sa vzťahujú na jednotky merania.

Priklady zahŕňajú počty absolventov, ktorí si nájdu zamestnanie, priemerný plat a pod. Kvalitatívne ukazovatele sa týkajú vnímania, pocitov a iných subjektívnych hodnotení. Napríklad názor jednotlivca na kvalitu štúdia a pod.

Pri definovaní ukazovateľov treba vziať do úvahy kľúčové faktory:

- ✓ Ukazovatele musia vychádzať z cieľov systému sledovania a mali by zodpovedať informačnej potrebe vzdelávacej inštitúcie.
- ✓ Ukazovatele určujú typ údajov, ktoré sa budú zbierať a otázky, ktoré sa majú položiť.
- ✓ Ukazovatele poskytujú informácie o tom, ako ich bude vzdelávacia inštitúcia používať. Nemá zmysel zhromažďovať informácie, ktoré nikto nepoužije.

V systéme sledovania je možné použiť rôzne typy ukazovateľov. Najbežnejšie kvantitatívne ukazovatele sú čísla a pomery. Takisto existujú rôzne typy kvalitatívnych ukazovateľov, ako sú vlastnosti, vnemy a pod.

Príklady rôznych typov ukazovateľov

Typ ukazovateľa	Príklady
Čísla	Počet zamestnaných absolventov Počet zamestnaných absolventov v ich oblasti štúdia Počet zamestnaných absolventov do šiestich mesiacov od absolvovania
Pomery	Počet zamestnaných absolventov/ celkový počet absolventov Počet absolventov, ktorí zarábajú viac ako 10 000 eur ročne/ Počet zamestnaných absolventov
Vnemy	Spokojnosť s vyučovanými predmetmi Využívanie znalostí a zručností získaných počas štúdia Spokojnosť s prácou

Tabuľka 2. vlastný návrh IDEC

V bibliografii je možné nájsť niektoré bežné ukazovatele sledovania, ktoré sú uvedené nižšie:

- ✔ počet absolventov,
- ✔ zastúpenie mužov a žien,
- ✔ percento absolventov pokračujúcich v štúdiu,
- ✔ percento zamestnaných absolventov,
- ✔ percento nezamestnaných absolventov, ktorí sú registrovaní na úradoch práce,
- ✔ percento absolventov samostatne zárobkovo činných, živnostníkov alebo podnikateľov,
- ✔ priemerná hrubá mesačná mzda,
- ✔ medián mzdy,

- ✔ najbežnejšie zamestnania absolventov,
 - ✔ kľúčové odvetvia/odvetvia zamestnanosti,
 - ✔ regióny zamestnanosti,
 - ✔ kľúčové povolania
- a pod.

Vzdelávacie inštitúcie môžu hodnotiť ďalšie kvalitatívne údaje vo vzťahu ku kvalite vzdelávania na základe svojich potrieb. Niektoré typické otázky/ukazovatele sú uvedené nižšie:

- ✔ dosiahnuté vzdelanie po ukončení štúdia,
- ✔ zamestnanecký status,
- ✔ spokojnosť s vyučovanými predmetmi a konkrétnymi učiteľmi,
- ✔ využitie znalostí a zručností získaných počas štúdia,
- ✔ pracovná pozícia na pracovisku,
- ✔ zamestnanie v oblasti štúdia,
- ✔ návrhy na zmeny vo vzdelávaní,
- ✔ pozícia v zamestnaní,
- ✔ spokojnosť s kariérnym poradenstvom,
- ✔ čas hľadania si práce,
- ✔ spokojnosť s prácou,
- ✔ zhoda medzi zručnosťami absolventa a pracovnými požiadavkami.

Všetky ukazovatele sa dajú študovať vo vzťahu k demografickým charakteristikám – rod, vek, socioekonomický status, úroveň vzdelania a pod. Je jasné, že sledovacia metodológia musí obsahovať sériu otázok vo vzťahu ku každému [ukazovateľu](#). Zároveň je mnoho možností na vytvorenie typov otázok a je potrebné vybrať takú, aby najlepšie zodpovedala očakávaniam vzdelávacích inštitúcií o názoroch respondentov.

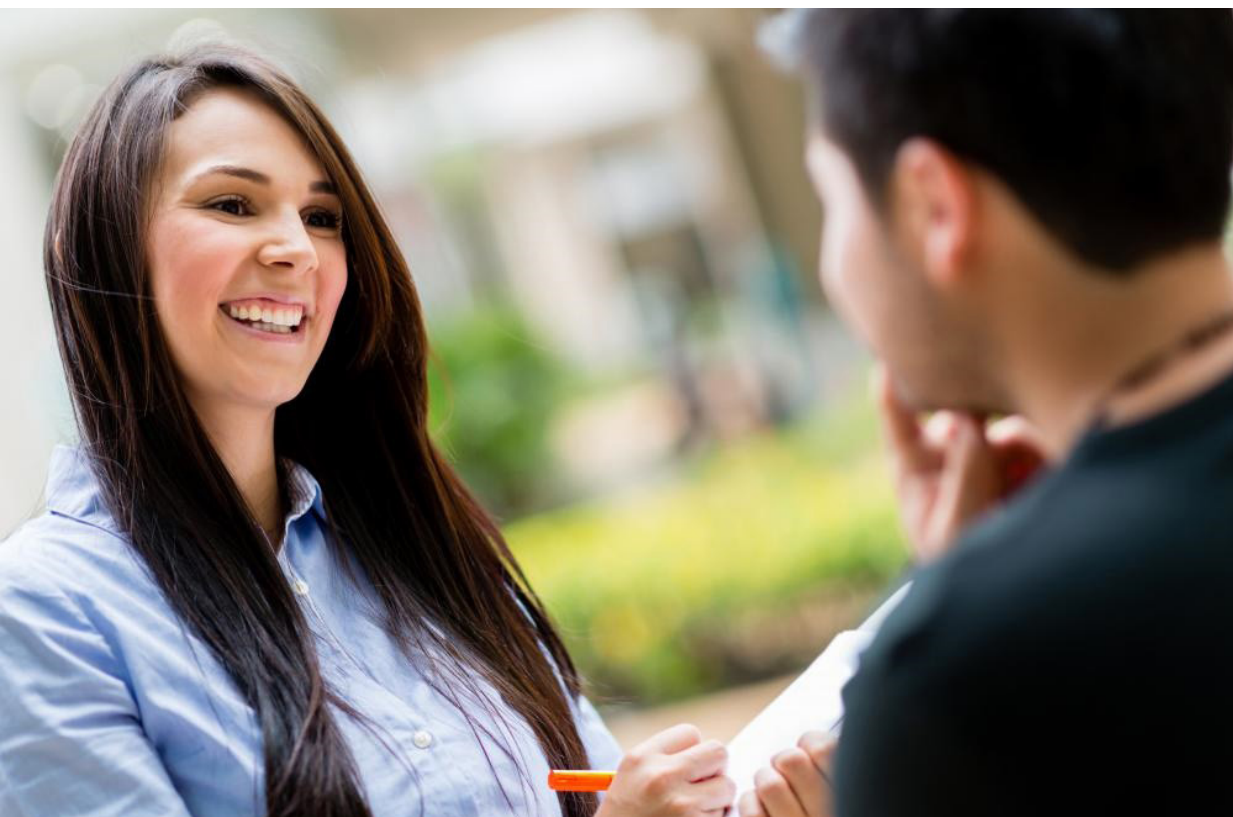

METODOLÓGIA SLEDOVANIA

Metodológia systému sledovania absolventov OVP zahŕňa výber vhodnej metódy na zber údajov, potenciálne použitie existujúcich administratívnych údajov, informácií o populácii a/alebo vzorke, vytvorenie konkrétnych nástrojov, ktoré budú použité na sledovanie, a nakoniec realizácia prieskumu a analýza výsledkov. Nižšie uvádzame navrhovanú metodológiu a v Prilohe 3 príklad štandardizovaného procesu, ktorý môže vzdelávacia inštitúcia zaviesť a dodržiavať.

Metódy zberu údajov

Na zber potrebných údajov sa dajú použiť rôzne metódy a všetky majú svoje výhody a nevýhody. Najbežnejšou metódou zberu údajov je prieskum. V každom prípade existujú aj iné metódy, ako rozhovor alebo fokusové skupiny, ktoré sa dajú takisto použiť. V nasledujúcej tabuľke predstavíme výhody a nevýhody každej jednej z týchto metód.

Prehľad hlavných metód zberu údajov

Metóda	Celkový účel	Výhody	Nevýhody
Prieskum	rýchlo a/alebo ľahko získať informácie od veľkej vzorky ľudí nezasťažujúcim spôsobom.	✓ môže byť vyplnený anonymne ✓ je finančne nenáročný na administráciu ✓ jednoduchý na porovnávanie a analýzu ✓ dokáže zachytiť veľkú vzorku ľudí a získať veľké množstvo údajov	✓ nemusíte dostať dôkladnú spätnú väzbu ✓ náročný na dizajn ✓ neosobný ✓ nezachytáva celkový príbeh ✓ neflexibilný
Rozhovory	plne pochopiť niekoho dojmy alebo skúsenosti alebo sa dozvedieť viac o ich odpovediach v dotazníkoch.	✓ môže pokryť úplný rozsah a hĺbku informácií ✓ vytvára vzťahy s respondentmi ✓ v závislosti od respondentov môže byť flexibilný	✓ časovo náročný ✓ môže byť náročný na analýzu a porovnávanie ✓ môže byť nákladný ✓ administrátor môže skresliť odpovede respondenta
Fokusové skupiny	podrobne preskúmať tému prostredníctvom skupinovej diskusie, napr. o reakciách na skúsenosť alebo návrh, pochopenie bežných sťažností.	✓ rýchlo a spoľahlivo získate všeobecné dojmy ✓ môže byť efektívny spôsob, ako získať široký rozsah a hĺbku informácií v krátkom čase ✓ môže sprostredkovať kľúčové informácie	✓ môže byť ťažké analyzovať odpovede ✓ potrebujete dobrého facilitátora kvôli bezpečnému spôsobu vedenia a vyhodnoteniu debaty ✓ je náročné sklbiť harmonogram 6-8 ľudí

Tabuľka 3. Zdroj: Upravené z McNamara, 2005

Výber vhodnej metódy zberu údajov závisí na niekoľkých parametroch, o voľbe ktorých by sa vzdelávacia inštitúcia mala najprv rozhodnúť. Hlavné parametre, ktoré ovplyvňujú tento výber, sú: počet absolventov, ktorých chceme osloviť, typ ukazovateľov (kvantitatívne alebo kvalitatívne), aké rozsiahle by sledovanie malo byť, dostupný čas, finančné prostriedky, ktoré môžete venovať na sledovanie a zručnosti zamestnancov, ktorí budú do sledovania zahrnutí.

Ak potrebuje vzdelávacia inštitúcia osloviť celú populáciu absolventov, potom sa prieskum s použitím dotazníka javí ako jediná uskutočniteľná možnosť. Rozhovory a fokusové skupiny sa môžu použiť v kombinácii s prieskumom s cieľom poskytnúť ďalšie poznatky a kvalitatívne údaje. V niektorých prípadoch, pokiaľ je počet oslovených skôr menší, napríklad ak chce vzdelávacia inštitúcia sledovať absolventov konkrétneho programu, môže sa takisto použiť kvalitatívna metóda.

Najjednoduchšou a najlacnejšou metódou je prieskum, ktorý sa dá ľahko realizovať bez požiadavky na pokročilé zručnosti v oblasti výskumu. Kvalitatívne metódy sú náročnejšie, čo sa času a takisto potrebných kompetencií zainteresovaných zamestnancov týka.

Ako použiť existujúce administratívne údaje

Vzdelávacie inštitúcie už majú svoje vlastné databázy, to znamená informačné systémy alebo súbory s informáciami o svojich programoch, predmetoch a študentoch. Administratívne údaje, akými sú registrácie, osobné karty, pracovné umiestnenia, certifikácie a ocenenia sa môžu použiť v kombinácii so systémom sledovania absolventov, aby sa zabezpečili zmysluplné informácie a vypočítali sa ukazovatele kvality vo vzťahu k profilu študentov a ich obdobia štúdia. Tieto ukazovatele môžu byť neskôr použité v kombinácii s ukazovateľmi odvodenými zo sledovacieho prieskumu a odkazovať na cestu absolventov po ukončení programu OVP.

Nasledujúca tabuľka ukazuje, ako môžu vzdelávacie inštitúcie využiť existujúce údaje na výpočet kvalitatívnych ukazovateľov.

Príklad použitia údajov na sledovanie absolventov

Administratívne údaje	Ukazovateľ	Zmysluplná informácia / Možné využitie
Informácie o študentoch	Potencionálni študenti/zapísaní študenti	Poskytujú informácie o záujme študentov o konkrétne programy a predmety a v kombinácii so sledovacím prieskumom môžu poskytnúť poznatky ohľadom motivácie študentov, atraktivity programov a predmetov.
Registrácie študentov	Študenti zapísaní na študijný program	
	Študenti zapísaní na výberové predmety	
	Vek/pohlavie študentov	
	Predchádzajúce štúdium	
Pokrok študentov	Socioekonomický status	Socioekonomické ukazovatele poskytujú informácie o demografických segmentoch študentov a môžu poskytovať poznatky o stratégiách inklúzie.
	Trvanie štúdia	
	Retencia, miera predčasného ukončenia školskej dochádzky	
	Známky študentov	
	Ocenenia študentov	
	Pracovné umiestnenia	Informácie o zlepšovaní sa študentov v kombinácii s údajmi zo sledovacieho prieskumu môžu poskytnúť užitočné informácie o motivácii študentov a záväzku voči ich štúdiu, ako aj o excelentnosti a obťažnosti programov a predmetov OVP.

Tabuľka 4. vlastný návrh IDEC

Prieskumy sa dajú na druhú stranu použiť na získanie detailnejších informácií od absolventov, ktoré by sa nedali zachytiť prostredníctvom administratívnych údajov, napríklad spokojnosť so štúdiom a získanými znalosťami. Vzdelávacia inštitúcia rozhodne, či a ako môže použiť existujúce administratívne údaje vo svojom systéme sledovania.

Vytvorenie dotazníka

Je zrejmé, že prieskum sa používa na meranie ukazovateľov sledovania, čo by sa malo odrážať v otázkach. Bežnou chybou je vytvorenie dotazníka, ktorý obsahuje množstvo zaujímavých otázok, ale typ odpovedí nie je vhodný na vyhodnocovanie. Preto musí byť metóda vyhodnocovania odpovedí jasná už pri tvorbe otázok. Môže to byť viacnásobný výber, hodnotiaci škála, Likertova škála, hodnotenie poradia alebo otázky s otvoreným koncom. Keď sa prieskum už raz uskutoční, nie je možné vrátiť sa späť a opraviť nejednoznačné otázky alebo zlepšiť zvolený typ odpovedí. Odporúčaný postup je opačný. Stanovte si ciele prieskumu, pridajte k cieľom premenné/ukazovatele a na záver vytvorte do dotazníka otázky.

Formulovanie otázok je veľmi dôležitý krok. Otázky by mali podporovať namerané hodnoty ukazovateľov. Je dôležité, aby boli otázky jasné a jednoduché a dali sa ľahko zodpovedať. Mali by ste sa vyhnúť komplikovaným otázkam, otázkam, ktoré môžu byť nejednoznačné alebo otázkam, na ktoré respondent nebude schopný/ochotný odpovedať. Nasledujúca tabuľka poskytuje niekoľko rád, ako lepšie používať jazyk, aby sa zabránilo častým chybám v dotazníkoch.

Tipy na formulovanie otázok

Tipy na formulovanie otázok	Namiesto	Sa radšej opýtajte
Bude respondent vedieť odpovedať na vaše otázky, to znamená pozná odpoveď?	Koľko rokov ste mali, keď ste dostali svoju prvú prácu?	Kedy ste dostali svoju prvú prácu?
Budú respondenti chcieť zodpovedať otázku, to znamená nie je príliš osobná alebo hlúpa?	Prečo nemáte prácu?	S akými ťažkosťami ste sa pri hľadaní práce stretli?
Bude respondent rozumieť formulácii, to znamená používate nejaký slang, kultúrne špecifické, technické pojmy alebo skratky?	Prosím ohodnoťte program OVP...	Prosím ohodnoťte program odborného vzdelávania...
Vo svojich otázkach nepoužívajte slovo "nie", pokiaľ má respondent odpovedať "áno" alebo "nie", pretože to môže vyvolať zmätok.	Nesúhlasíte, že...?	Súhlasíte, že...?
Aby ste sa uistili, že sa naraz pýtate len jednu otázku, vyhnite sa použitiu spojky "a" v otázke.	Prosím ohodnoťte kariérne poradenstvo a poradenské služby.	Prosím ohodnoťte kariérne poradenstvo. Prosím ohodnoťte poradenské služby.
Ak používate otázky s možnosťou výberu z viacerých odpovedí, ubezpečte sa, že sa vaše možnosti navzájom vylučujú a pokrývajú celý rad odpovedí. Respondenti by nemali byť zmätení z toho, či dve alebo viacero možností môže znamenať to isté.	Aký je váš vek? ✔ 18-25 ✔ 25-30 ✔ 30-35	Aký je váš vek? ✔ 18-25 ✔ 25-30 ✔ 30-35
Respondenti by tiež nemali byť v pozícii, keď majú jasne preferovanú odpoveď, ktorá chýba v zozname možných odpovedí na otázku.	Aký je váš aktuálny zamestnanecký status? ✔ Zamestnanec na plný úväzok ✔ Zamestnanec na čiastočný úväzok	Aký je váš aktuálny zamestnanecký status? ✔ Zamestnanec na plný úväzok ✔ Zamestnanec na čiastočný úväzok ✔ Živnostník
Vyhnite sa otázkam, ktoré zahŕňajú domnienky a môžu spôsobiť zaujatosť.	Aká bola vaša motivácia na výber konkrétnej vzdelávacej inštitúcie? ✔ Vysoká kvalita štúdia ✔ Dobrá reputácia ✔ Ponúka mi množstvo zaujímavých vedľajších možností (šport, kultúra a pod.)	Aká bola vaša motivácia na výber konkrétnej vzdelávacej inštitúcie? ✔ Vysoká kvalita štúdia ✔ Reputácia ✔ Ponúka mi množstvo zaujímavých vedľajších možností (šport, kultúra a pod.) ✔ Nízka cena ✔ Vzdialenosť od domova ✔ Rada rodičov/rodiny/priateľov

Tabuľka 5. Zdroj: Prevzaté z McNamara, 2005 a Choi et al., 2004

Štruktúra dotazníka a poradie otázok je ďalším dôležitým bodom. Vzdelávacia inštitúcia by mala nájsť rovnováhu v počte otázok; nie príliš málo, aby ste boli schopní pozbierať potrebné údaje, ale ani nie príliš veľa, aby ste neodradili potencionálnych respondentov od odpovedania na ne.

Úvod do dotazníka by mal zahŕňať krátke vysvetlenie účelu dotazníka a podmienky dôvernosti a používania osobných údajov. To znamená, kto bude mať prístup k informáciám, či je v pláne uchovať informácie ako dôverné a prístup k nim bude mať iba inštitúcia a/alebo niekto, kto bude údaje zhromažďovať.

Ak prieskum obsahuje rôzne tematické oblasti (napr. zamestnanosť, kvalita štúdia), otázky by mali byť zoskupené do častí. Jedna časť je venovaná demografickým údajom, ktoré by mali zahŕňať iba potrebné osobné informácie na analýzu výsledkov. Otvorené otázky môžu dopĺňať uzavreté otázky, aby sme získali od respondentov komentáre a poznatky. Dotazník by mal takisto obsahovať záverečný odsek s informáciou o použití výsledkov a "ďakovnou" správou.

Akonáhle je dotazník hotový a predtým, než sa prieskum spustí, dôrazne sa odporúča, aby sa najprv otestoval na malej vzorke respondentov, aby ste sa uistili, že otázky sú relevantné, zrozumiteľné a že zachytávajú požadované informácie. Testovanie prieskumu je dôležitý krok, pretože keď už prieskum beží, nie je možnosť urobiť v dotazníku úpravy.

Spustenie sledovacieho prieskumu

1) Výber vzorky

Existuje mnoho techník výberu, ale môžu byť zadelené do dvoch základných kategórií -pravdepodobnostného alebo nepravdepodobnostného. Rozdiel je v tom, či je výber vzorky založený na náhodnom výbere (každý prvok má rovnakú šancu na to, aby bol vybraný a stal sa súčasťou vzorky). Štátna správa má prístup k informáciám z národných registrov o zamestnaných a nezamestnaných, je len prirodzené, že využije metódu rozsiahleho skúmania a použije údaje všetkých osôb. Ak sú soby jasne špecifikovateľné a existuje panel - (zoznam informácií), môže sa použiť náhodný výber.

Avšak aby sme dosiahli reprezentativnosť prieskumu, je potrebné splniť dva základné predpoklady pri výbere - veľkosť vzorky a štrukturálne vlastnosti.

Ak sa nedá vytvoriť náhodný výber kvôli tomu, že úplný zoznam respondentov nie je dostupný, môžeme použiť alternatívne kvótny výber, ktorý je nepravdepodobnostnou alternatívou k náhodnému výberu. Tvorba výberového postupu sa začína s určením požadovaných vlastností vzorky a každej podskupine populácie sa zadefinuje kvóta (počet respondentov). Napríklad, ak populácia všetkých absolventov pozostáva z 56 % žien a 44 % mužov, vzorka by mala mať približne rovnaké zastúpenie žien a mužov, aby sa dodržala reprezentativnosť. Rovnaký prístup ako v prípade pohlavia sa potom aplikuje na iné parametre populácie, akými sú rok ukončenia štúdia, oblasť vzdelávania a pod.

Následne sa vytvorí tabuľka obsahujúca vopred určené počty respondentov (kvóty) s požadovanými charakteristikami a postupné oslovovanie respondentov s cieľom dosiahnuť štruktúru respondentov, umožňujúcu zovšeobecnenie výsledkov prieskumu na celú populáciu. Respondenti sa oslovujú, kým sa nezískajú presne dané počty respondentov v každej z kategórií. Okrem požadovanej štruktúry zahŕňa reprezen-

Niekoľko kľúčových pojmov:

Populácia je základný súbor prukou, v našom prípade sú to ušetci študenti alebo ušetci absolventi. Počet prukou v základnom súbore definuje jeho rozsah. V prieskumoch sa používa najčastejšie **výberový súbor** (vzorka) zo základného súboru, sa. Postup **výberu** uhodnej podskupiny základného súboru sa riadi **výberovou schémou** - pravidlami.

tativnosť aj úlohu stanoviť minimálnu veľkosť vzorky. Teoreticky by veľkosť každej kvóty mala byť reprezentatívna pre zodpovedajúcu podskupinu v populácii. V nasledujúcom prípade sme zjednodušene zvolili prístup stanovením percenta (25%) každej podskupiny v populácii, berúc do úvahy dva parametre - pohlavie a počet rokov po ukončení štúdia.

Inou možnosťou je stanoviť minimálny počet respondentov v každej podskupine nášho záujmu (napr. muži 4-7 rokov po ukončení štúdia).

Pohlavie/roky po štúdiu	0-3	4-7	8-11	12-15	15+	Total
M: 44%	28	31	29	34	96	218
Ž: 56%	35	40	37	43	122	277
25% z celkového počtu	62	71	66	78	218	495
Absolventov celkom	250	285	265	310	871	1981

Tabuľka 6. vlastný návrh TUKE

Kvótny výber nie je jediným postupom ako získať vhodnú výskumnú vzorku. Vzdelávacie inštitúcie majú zvyčajne zozbierané adresy väčšiny absolventov. Vtedy je možné osloviť všetkých dostupných absolventov za zoznamu a pokúsiť sa dostať dostatočný, reprezentatívny počet odpovedí, napríklad 30 %. Návratnosť odpovedí však môže byť veľmi rôzna a získaný počet odpovedí nemusí byť uspokojivý. V takom prípade môžu byť respondenti oslovení znova, je možné kombinovať emailovú a telefonickú komunikáciu, alebo môžu byť absolventi kontaktovaní blízkou osobou a pod.

Ak je adries málo, môžu sa pridať prvky metódy výberu "snehovej gule", ak sú ochotní respondenti požiadaní rozšíriť a podporiť prieskum oslovením ďalších nedostupných spolužiakov.

2) Nastavenie online prieskumu

Odporúča sa použitie online prieskumu namiesto klasického, papierového prieskumu, keďže populáciu absolventov je náročné osloviť osobne. Okrem toho online prieskum postupne nahradil tradičný prístup rozdávania papierových dotazníkov, je ľahko dostupný prostredníctvom rôznych digitálnych zariadení a preferuje ho čoraz viac ľudí.

K dispozícii sú rôzne nástroje, ktoré môže vzdelávacia inštitúcia použiť na uskutočnenie online prieskumu. Niektoré jednoduché prieskumné nástroje sú zadarmo a môžu ich použiť aj ľudia, ktorí nie sú expertmi v oblasti informačných technológií (napr. Google form, SurveyMonkey a pod.). Pokročilejšie nástroje (napr. Limesurvey), poskytujú viac technických možností a vyžadujú si určité pokročilé technické zručnosti na vytvorenie a spustenie dotazníka. Európska komisia takisto poskytla nástroj EUSurvey, ktorý je jednoduchý a ľahko sa používa a môže slúžiť na realizáciu prieskumov v mnohých jazykoch.

Rozhodnutie o výbere online nástroja závisí od niekoľkých faktorov, ktoré sú popísané nižšie:

- ✔ Veľkosť a zložitosť dotazníka. Na veľké a zložité dotazníky, ktoré majú mnoho častí a podmienovacích otázok je potrebné použiť pokročilejšie nástroje.
- ✔ Veľkosť populácie. Ak máme veľký počet respondentov, potrebujeme pokročilejší nástroj s so schopnosťou zasielania pripomienok a monitorovania celého procesu.
- ✔ Frekvencia prieskumu. Pri pravidelných prieskumoch potrebujeme nástroj, ktorý dokáže ukladať odpovede v časových intervaloch umožňovať longitudinálnu analýzu.
- ✔ Problémy s ukladáním a ochranou osobných údajov. Ak si chce inštitúcia ukladať údaje na svojom vlastnom serveri, mala by si vybrať a inštalovať vhodný nástroj ukladania a ochrany údajov na svojom serveri.
- ✔ A nakoniec, požiadavky na grafický dizajn prieskumu môže byť dôležitá pre inštitúcie, ktoré chcú v prieskume presadzovať svoju značku.

3) Administrácia prieskumu

Sú rôzne spôsoby, ako osloviť recipientov prostredníctvom online prieskumu. Minimálnou požiadavkou každého online nástroja na prieskum je, aby mal prijímateľ platnú emailovú adresu. Za normálnych okolností si inštitúcia uchováva záznamy o kontaktných údajoch študentov a absolventov. Inštitúcia by mala dodržiavať Všeobecné nariadenia o ochrane údajov (Nariadenie EÚ 2016/679 - GDPR). To znamená, že inštitúcia by mala uchovávať záznamy s výslovným súhlasom svojich absolventov o tom, že súhlasia s prijímaním informácií a/alebo účasťou v prieskumoch. Keďže nariadenie o GDPR bolo zavedené v roku 2016, je možné, že inštitúcie nemajú súhlas absolventov pred roku 2016. V takom prípade by sa inštitúcia mala pokúsiť tento súhlas získať, a to buď prostredníctvom webovej/sociálnej mediálnej kampane, v ktorej by požiadali absolventov, aby registrovali svoje kontaktné údaje a súhlasili s prijímaním ďalších informácií, alebo ich môžu kontaktovať priamo a požiadať o súhlas. Absolventi, ktorí neposkytnú svoj výslovný súhlas, musia byť z databázy kontaktov odstránení.

Dva najbežnejšie spôsoby kontaktovania potenciálnych respondentov sú:

1 Pošlite im email s odkazom na online prieskum. Táto metóda je najjednoduchšia, môže však spôsobiť skreslenie výsledkov, pretože nie je možné zabezpečiť, aby každý respondent odpovedal iba raz alebo aby na prieskum neodpovedali ľudia, ktorí nepatria k cieľovej populácii.

2 Vložte emailové adresy príjemcov do prieskumného nástroja a pošlite pozvánky prostredníctvom prieskumného nástroja. Tento spôsob minimalizuje riziko skreslenia výsledkov prieskumu.

V niektorých prípadoch, obzvlášť vo veľkých vzdelávacích inštitúciách alebo v inštitúciách s rôznymi pobočkami, môžu byť pozvánky na účasť v prieskume rozoslané prostredníctvom sociálnych sietí alebo môžu byť zverejnené na stránke inštitúcie. V tom prípade sa veľmi odporúča, aby sa údaje vyčistili, pretože môžu obsahovať veľké množstvo neplatných odpovedí.

Prieskum pobeží určitú časovú periódu, ktorá je dopredu daná, v závislosti od veľkosti populácie. Väčšina prijímateľov odpovie v momente, keď oznámenie dostanú alebo neodpovedia vôbec. Možno bude potrebné prieskum predĺžiť a poslať recipientom pripomienku.

Po skončení danej periódy sa odporúča prieskum ukončiť, to znamená obmedziť možnosť ďalších odpovedí a začať s analýzou výsledkov.

4) Rozhovory

Rozhovory sú obzvlášť užitočné pri zbere kvalitatívnych informácií, získavaní skúseností respondentov alebo pri získavaní podrobných informácií o téme, to znamená zisťovaní ako a prečo sa niečo stalo. Rozhovory môžu byť realizované s konkrétnymi respondentami prieskumu, čím umožnia ďalej skúmať ich odpovede. Počas rozhovorov sa zvyčajne kladú otázky s otvoreným koncom.

V kvalitatívnom výskume sa používajú rôzne typy rozhovorov.

Prehľad typov pohovorov

Typ rozhovoru	Charakteristiky a použitie
Neštruktúrované rozhovory	Nekladú sa žiadne vopred určené otázky, aby ostal natolko otvorený a prispôsobivý povahe a prioritám opytovaného, ako je to len možné. Počas rozhovoru ide administrátor "s prúdom".
Polo štruktúrované rozhovory	Zvyčajne je rozhovor postavený na zozname pripravených otázok a jeho cieľom je uistiť sa, že sa vyzbierajú rovnaké všeobecné oblasti informácií od každého opytovaného. Je viac konkrétne zameraný ako konverzačný prístup, ale stále umožňuje určitý stupeň slobody a prispôsobivosti pri získavaní informácií od opytovaného. Je užitočný, keď sa musia urobiť porovnávania.
Štruktúrované rozhovory	Sú dva druhy. V štandardizovanom rozhovore s otvoreným koncom dostávajú opytovaní tie isté otázky s otvoreným koncom. Tento prístup umožňuje urýchliť rozhovory a tie sadajú potom ľahšie analyzovať a porovnávať. V zatvorených rozhovoroch s uzatvoreným koncom dostávajú všetci opytovaní rovnaké otázky a majú si vybrať odpoveď z rovnakej sady možností. Tento formát je užitočný pre tých, ktorí nemajú s vedením rozhovorov skúsenosti.

Tabuľka 7. Zdroj: Prevzaté z McNamara, 2005

Realizácia rozhovorov ako výskumnej metódy si vyžaduje prijatie protokolu a inštruktáž alebo zaškolenie výskumného pracovníka/administrátora. Administrátor by mal vytvoriť priateľskú atmosféru, zapájať opytovaného do rozhovoru, vyhnúť sa vyjadrovaniu emócií a zaujatosti a zaznamenávať odpovede bez posudzovania. Fyzické podmienky sú tiež dôležité, administrátor by mal zvoliť miesto, ktoré nie je hlučné a nič tam nebude rozhovor rušiť.

ZDROJE

Zamestnanci

Do prieskumu sledovania absolventov musí byť zapojených niekoľko ľudí.

Tím líder: celkovo zodpovedný za prieskum, zodpovedný za rozdelenie a monitorovanie úloh.

Administrátor: zodpovedný za celkovú administráciu, zber kontaktných informácií absolventov, posielanie pozvánok, kontrolu pozvánok, poskytovanie podpory účastníkom a zodpovedanie ich otázok.

IT expert: zodpovedný za inštaláciu online prieskumu, správu webovej služby, poskytovanie podpory účastníkom a zodpovedný za extrakciu výsledkov prieskumu.

Analytik: zodpovedá za analýzu výsledkov a prípravu správy.

Manažment vzdelávacej inštitúcie by mal prideliť potrebné prostriedky a poskytnúť tímu podporu, ako aj usmerniť ciele prieskumu a ukazovatele, ktoré sa budú merať.

Odporúča sa, aby sa zamestnanci, ktorí sa zaviažu zorganizovať, riadiť a spravovať online prieskum sledovania absolventov zúčastnili seminára, aby sa zabezpečilo, že všetci pochopia, čo majú robiť, prečo a ako je tento prieskum sledovania pre ich vlastnú organizáciu dôležitý. Seminár prispeje k dosiahnutiu konkrétného cieľa, ktorým je podpora poskytovateľov OVP pri vytváraní mechanizmu sledovania a jeho integrácii do systému zabezpečovania kvality. Navrhovaný program seminára je k dispozícii ako príloha č. 4 tejto príručky.

HODNOTENIE A VYUŽITIE VÝSLEDKOV

Postup analýzy údajov

Predtým, než vzdelávacia inštitúcia začne zbierať údaje, mal by existovať postup na analýzu údajov, tvorbu a použitie výsledkov s pridelenými povinnosťami. Starostlivý návrh dotazníka a rigidná procedúra zberu údajov zvýšia validitu a spoľahlivosť zozbieraných údajov. Použitie online dotazníka zminimalizuje riziko zaujatosti, ktoré môže spôsobiť výskumník. Navyše, použitie profesionálneho online prieskumného nástroja môže zminimalizovať riziko skreslenia prieskumu. V každom prípade pred získaním výsledkov sledovania je napriek tomu potrebný postup analýzy údajov, a to vrátane vyčistenia údajov.

Postup analýzy údajov jednoducho pracuje s údajmi, aby v nich našiel vzorec a porozumel informáciám v nich obsiahnutých.

Analýza údajov pozostáva zo štyroch fáz:

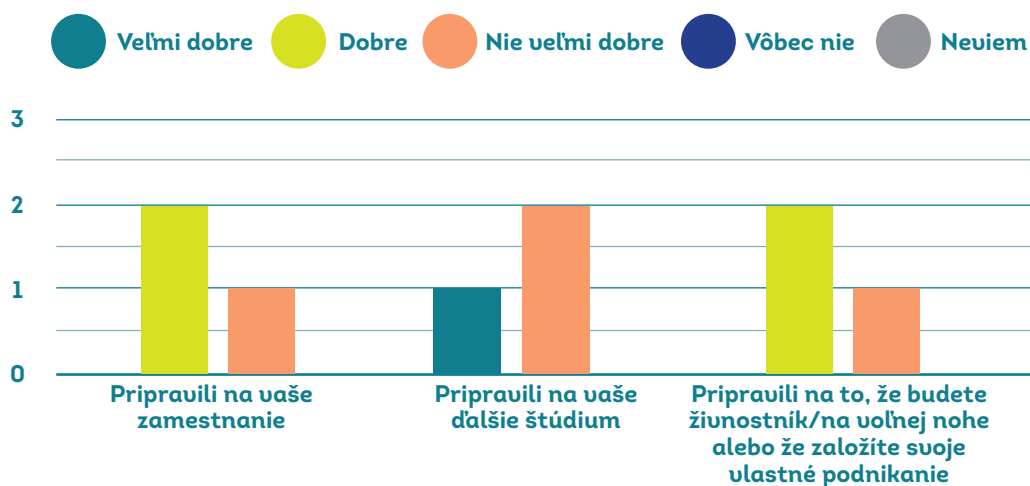
- 1 Čistenie zozbieraných údajov.**
- 2 Analýza údajov** – hlavná práca s hľadaním korelačných údajov a vytváraním kontingenčnej tabuľky v Exceli, čo pomáha vzdelávacej inštitúcii triediť a filtrovať údaje. Excel je možné takisto využiť na jednoduchý výpočet maxima, minima a prípravu grafickej prezentácie výsledkov.
- 3 Interpretácia údajov** – keď sa ukončila analýza údajov, môžu sa výsledky interpretovať. Výsledky sa dajú prezentovať iba použitím slov, ale je lepšie ich prezentovať v nejakom grafe. V tomto kroku je potrebné rozhodnúť sa, aký bude najlepší spôsob prezentácie vzhľadom ku konkrétnym údajom a pre ľudí, ktorí ich majú prezentovať.
- 4 Vizualizácia údajov** – najefektívnejší spôsob, ako prezentovať výsledky prieskumu, je graficky. Tieto výsledky je potrebné komunikovať s rôznymi zúčastnenými stranami a pre ľudí je vždy jednoduchšie porozumieť, keď sú výsledky prezentované graficky (napr. obrázok).

Keď boli údaje uložené, analyzované a prezentované, inštitúcia by mala pokračovať v práci s nimi –na základe týchto údajov prijímať rozhodnutia, používať údaje na proces neustáleho zlepšovania, rozvoj plánovania a referenčného porovnávania.

Je dôležité pravidelne analyzovať údaje a udržiavať analyzované údaje prezentovateľným/porovnateľným spôsobom, takisto vizuálne, aby ste boli schopní sledovať vývojové trendy v priebehu rokov.

Pokiaľ v inštitúcii existuje jasný a jednoduchý proces analýzy údajov, je možné robiť lepšie a informovanejšie rozhodnutia.

Ako dobre vás vaše štúdium a akékoľvek mimoškolské aktivity, ktorých ste sa zúčastnili:

Obrázok 2. Príklad grafu z prieskumu. Zdroj: On Track

Výstupy sledovania absolventov OVP

Sú rôzne spôsoby, ktoré môžu byť použité na komunikovanie výsledkov procesu sledovania. Najbežnejší spôsob je písomná správa, ktorá zahŕňa obsahlu prezentáciu a analýzu prieskumu sledovania. Inými produktmi môžu byť napr. prezentácia, zhrnutie, odporúčania postupov, krátke tematické správy a pod. Typ výstupu závisí od cieľového publika. Krátka prezentácia alebo zhrnutie môže byť použité v prípade, že potrebujete komunikovať výsledky sledovania manažmentu vzdelávacej inštitúcie alebo dôležitej zúčastnenej strane. Odporúčania postupov alebo publikovanie príspevkov môže prispieť k formulácii postupov OVP. Výsledky prieskumu sledovania môžu byť takisto použité na formulovanie návrhov na profesionálny rozvoj zamestnancov a odborných škooliteľov vzdelávacej inštitúcie.

Nižšie predstavujeme orientačnú štruktúru rozsiahlej správy vrátane prezentácie a analýzy výsledkov sledovania a zlepšovania sa v rôznych oblastiach vzdelávacej inštitúcie.

Úvod

I

Obsah

- Profil vzdelávacej inštitúcie
- Odôvodnenie, motivácia na sledovanie
- Demografický profil respondentov
- Základný (východiskový) výskum kľúčových aspektov prieskumu sledovania (napr. trendy v zamestnanosti, nezamestnanosti a pod.)

Výsledky

- Prezentácia výsledkov sledovania, po ktorej nasleduje diskusia

Odporúčania

- Identifikácia oblastí, ktoré vyžadujú zlepšenie
- Odporúčania konkrétnych opatrení, ktoré sa majú prijať
- Odporúčania postupov

Zhrnutie

- Zhrnutie hlavných zistení
- Odporúčania pre budúcu prácu
- Spätná väzba ohľadne metodológie sledovania

Prílohy

- Metodológia sledovania (popis použitej metodológie, dotazník a/alebo rozhovory, prezentácia prieskumných nástrojov)

Dodávanie informácií zo sledovacieho systému do systémov rozhodovania

Strategické ciele boli stanovené, vybrali sa dôležité merania a údaje sa zozbierali a zanalyzovali. Nakoniec údaje pomôžu inštitúcii pri lepšom informovanom rozhodovaní.

Nápady a informácie, ktoré manažment potrebuje na to, aby dokázal robiť rozhodnutia vedúce k zlepšeniu, pochádzajú z rôznych zdrojov, akými sú spätná väzba od študentov, sledovanie absolventov/spätná väzba, spätná väzba iných zúčastnených strán, proces sebahodnotenia, referenčné porovnávanie, konferencie, mítingy, workshopy, pošta, intranet, skúmanie procesu, audit, meranie procesov, a pod.

Pred prezentáciou údajov a rozhodovaním je zopár vecí, ktoré by ste mali mať na pamäti:

- 1 Odkiaľ pochádzajú údaje? – nesprávne údaje alebo zbytočné údaje sú horšie, ako žiadne údaje.
- 2 Ako boli údaje analyzované?
- 3 Chýba niečo? – Niekedy k správne rozhodnutiu chýbajú niektoré dôležité informácie.
- 4 Ako môže inštitúcia údaje použiť?
- 5 Je osoba, ktorá robí rozhodnutia, pri prezeraní údajov objektívna? – prieskumy ukazujú, že keď si niekto myslí, že existuje nejaký problém, potom sa na údaje už pozerá tak, že "problém" existuje a nenazerá na nich objektívne.

Kroky rozhodovacieho procesu:

- 1 Sumarizovanie rôznych alternatív/riešení – pomocou rôznych metód možno získať nielen návrhy na zlepšenie, ale aj priamo ďalšie možnosti riešenia toho istého problému alebo pripraviť z návrhov alternatívu/riešenie.
- 2 Zhodnotenie iných možností – porozumieť aké sú rozdiely, podobnosti, náklady, či sú údaje vhodné pre danú stratégiu, kultúra inštitúcie, aké sú možné riziká a v neposlednom rade – aké sú slabé stránky každého riešenia.
- 3 Predstavenie alternatív – obvyklý spôsob prezentácie údajov a alternatív je na pravidelnom (kontrolnom) stretnutí manažérov alebo strategickom stretnutí. Na stretnutí by sa mali prezentovať iba dôležité údaje. Zlepši to proces rozhodovania.
- 4 Rozhodovanie –výber najvhodnejšej alternatívy, ktorá podporí a pomôže rozvoju organizácie správnym smerom.
- 5 Realizácia a monitorovanie – premena rozhodnutia na plán, pridelovanie prostriedkov a jeho vykonanie.

Využitie výsledkov sledovania absolventov pri plánovaní stratégie a zlepšovania sa inštitúcie

Sú dve hlavné možnosti, ktoré má inštitúcia na využitie výsledkov sledovania absolventov:

- 1** Ako podporné informácie na aktualizáciu stratégie inštitúcie a dlhodobých plánov, napríklad zmeny v študijných programoch.
- 2** Ako návrhy na zlepšenie, ktoré sa premieňajú na akčné plány.

Ako naplánovať kroky na zlepšenie

- ✓ Na začiatku je potrebné uprednostniť návrhy na zlepšenie – jedným z možných spôsobov je vybrať zlepšenia s najnižšími výdavkami ale najväčším dopadom.
- ✓ Príprava akčného plánu pre každý návrh zlepšenia – určenie povinností, dátumy splatnosti, rozpočet a pod.

Vo všeobecnosti platí, že po prijatí rozhodnutia a realizácii plánu by mal byť každý účastník informovaný o podrobnostiach a malo by mu byť vysvetlené, prečo sa tento návrh na zlepšenie realizoval. Je dôležité informovať ľudí, ktorí dávajú rôzne návrhy na zlepšenie alebo dokonca alternatívy riešení, prečo sa ich návrhy budú/ nebudú realizovať. Tento krok hrá veľmi dôležitú úlohu pri motivovaní ľudí zúčastniť sa na procese aj v budúcnosti. Základom všetkých procesov je prostredie otvorenej a jasnej komunikácie.

Dodanie výsledkov do systému zabezpečovania kvality poskytovateľa OVP

Systémy zabezpečovania kvality sú primárne zamerané na zlepšovanie kvality vzdelávania, ale netreba zabúdať na časť vytvárania potrebných prepojení medzi školami a trhom práce. Hlavnou otázkou je, či sú vzdelávacie programy dostatočne v súlade s budúcimi potrebami pracovného trhu. Spôsob monitorovania súladu je možný zapojením odborníkov od hlavných zamestnávateľov absolventov vzdelávacích inštitúcií, najmä do pravidelného hodnotenia študijných programov a ich organizácií. Systém zabezpečovania kvality by nemal vynechať zber informácií o úspechu absolventov na pracovnom trhu. Model spájania OVP so svetom práce by nebol úplný bez sledovania, ktoré má dobre zadefinované metódy ako ohodnotiť a zahrnúť výsledky sledovania absolventov do prípravy a realizácie študijných programov. Preto sa nasledujúca kapitola zaoberá spôsobmi, ako zahrnúť metodológiu sledovania do systémov zabezpečovania kvality inštitúcií OVP.

Kapitola 3

**Integrácia systému
sledovania
absolventov
OVP do systému
zabezpečovania
kvality organizácie**

Kapitola 3

Integrácia systému sledovania absolventov OVP do systému zabezpečovania kvality organizácie

každá vzdelávacia inštitúcia má svoj vlastný systém riadenia/zabezpečovania kvality. Inštitúcie musia využívať vhodné nástroje riadenia a nezáleží na tom, v akej oblasti pôsobia alebo aké sú veľké. Používajú sa rôzne rámce a nástroje riadenia kvality, ako rôzne normy ISO alebo niektoré holistické prístupy ako Model výnimočnosti EFQM, Spoločný hodnotiaci rámec apod. Odporúča sa, aby vzdelávacie inštitúcie používali niektorý z týchto prístupov, ako napríklad zhromažďovanie a analýza údajov študentov –súčasní študenti a absolventi, ktorí začali svoju kariéru alebo pokračujú vo svojom štúdiu inde.

Pre inštitúcie OVP existuje iniciatíva "EQAVET" (Európske zabezpečenie kvality v odbornom vzdelávaní a príprave). EQAVET bol navrhnutý tak, aby zabezpečil medzinárodnú dôveryhodnosť kvality odborného vzdelávania a prípravy (OVP) na pomoc ľuďom, ktorí chcú pokračovať v odbornom vzdelávaní a príprave alebo by chceli použiť svoju kvalifikáciu v zahraničí. EQAVET je založený na holistickom prístupe k systému riadenia kvality.

Obvykle sa v inštitúcii nachádza jeden dokument, ktorý popisuje politiku systému riadenia kvality inštitúcie, hlavné postupy a povinnosti (manuál riadenia kvality, príručka alebo niečo podobné), ktorá umožňuje návrh, realizáciu a monitorovanie systému riadenia kvality a pomáha komunikovať politiku systémov riadenia kvality a jej postupov so zamestnancami, študentmi a externými zúčastnenými stranami.

Tento dokument zvyčajne pokrýva nasledujúce časti:

- 1** Predstavenie inštitúcie.
- 2** Úvod do systému riadenia kvality.
- 3** Definície a skratky.
- 4** Systém riadenia kvality: požiadavky na procesy a dokumentáciu.
- 5** Politika kvality a ciele.
- 6** Povinnosti manažmentu a zamestnancov pri implementácii systému riadenia kvality, interná komunikácia.
- 7** Manažment prostriedkov: plánovanie a poskytovanie prostriedkov, ľudské zdroje, vrátane ich odbornej prípravy, infraštruktúry a pracovného prostredia.
- 8** Manažment hlavných aktivít a procesov (školiace služby a ďalšie služby pre zúčastnené strany): plánovanie hlavných aktivít, procesy súvisiace so zákazníkmi, návrh a rozvoj, procesy verejného obstarávania, implementácia hlavných aktivít.
- 9** Meranie, analýza a zlepšenie.

Prílohy: schéma procesov riadenia kvality, vyhlásenie o politike kvality, implementácii a pláne monitorovania.

Odporúča sa, aby bol systém sledovania absolventov OVP, ktorý navrhujeme v tejto príručke, súčasťou systému zabezpečovania kvality inštitúcie OVP, ako integrálny postup riadenia kvality. Integrácia systému sledovania do systému riadenia kvality

zahrňa rôzne kroky, ktoré uvedieme nižšie. Je zrejmé, že vytvorenie a použitie systému sledovania by malo zapadnúť do už existujúcej organizačnej štruktúry a správy poskytovateľa OVP a malo by byť integrované do iných procesov inštitúcie.

Pri zavádzaní alebo aktualizácii systému riadenia kvality by do procesu mal byť zahrnutý manažment inštitúcie a manažéri musia tento proces viesť. Manažéri by mali informovať zamestnancov inštitúcie o tom, čo sa bude diať a prečo, aké sú pozitívne výsledky, definovať ciele a potreby zdrojov, rozdeliť povinnosti, nezabúdať na súlad s celkovou stratégiou inštitúcie a na to, že kontrola inštitúcie je proces, ktorý sa uskutočňuje pravidelne.

Na to, aby ste mali na inštitúciu holistický pohľad, sa odporúča nasledovať 4 kroky cyklu EQAVET (obrázok č.3). EQAVET ponúka poskytovateľom OVP priamy spôsob, ako monitorovať a zlepšovať kvalitu poskytovania ich služieb. Je založený na štvorstupňovom cykle plánovania, implementácie, hodnotenia a kontroly, ktoré sú základom mnohých iných prístupov zabezpečovania kvality.

Je dôležité porozumieť, ako inštitúcia integruje systém sledovania absolventov do všetkých štyroch krokov cyklu. Inštitúcie potrebujú zvážiť význam zapojenia zúčastnených strán do každého kroku cyklu kvality.

Cyklus kvality

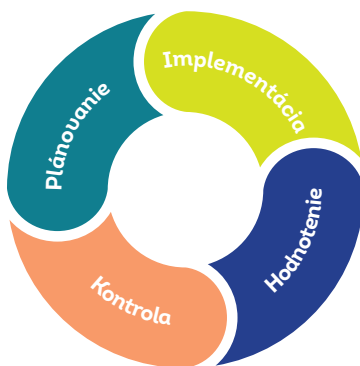
Európskeho referenčného rámca zabezpečovania kvality odborného vzdelávania a prípravy

1. Účel a plán

Stanoviť jasné, vhodné a merateľné ciele z hľadiska politiky, postupov, úloh a ľudských zdrojov.

4. Kontrola

Vypracovanie postupov, aby sa získali stanovené výsledky a/alebo nové ciele: po spracovaní spätnej väzby povedú kľúčové zainteresované strany diskusiu a analýzu s cieľom navrhnuť postupy zmien.

2. Implementácia

Zaviesť postupy na zabezpečenie dosiahnutia cieľov (napr. rozvoj partnerstiev, zahrnutie zúčastnených strán, pridelenie prostriedkov a organizačné alebo prevádzkové postupy).

3. Posudzovanie a vyhodnotenie

Návrh mechanizmov na posúdenie úspechov a výsledkov zberom a spracovaním údajov, za účelom urobiť informované hodnotenie

Obrázok 3: Cyklus kvality EQAVET

¹ EFQM Excellence Model. (2013). European foundation for Quality management. November 1, 2019. 2019. Retrieved May 5, 2020 [Online] Available at: <https://www.efqm.org/>

SLEDOVANIE ABSOLVENTOV V 4 KROKOCH CYKLU EQAVET

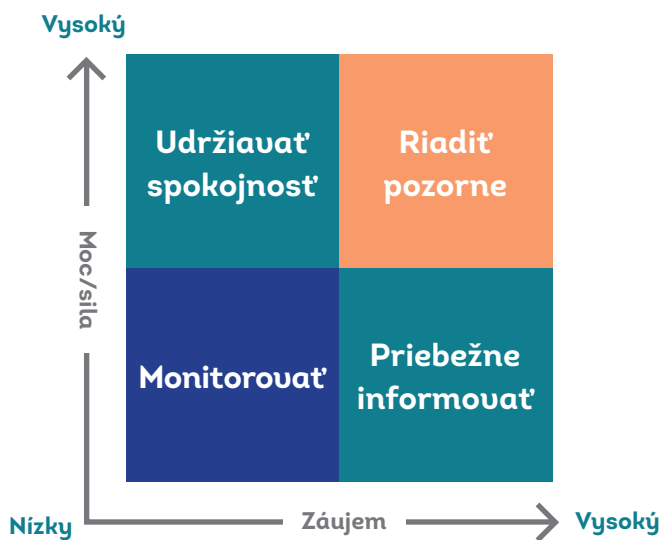
1) Plánovanie

V prvom kroku si potrebuje inštitúcia naplánovať všetky aktivity. Musí rozhodnúť:

- 1 Cieľ a zámer.
- 2 Ukazovatele.
- 3 Pravidelnosť procesu sledovania absolventov.
- 4 Čo bude zahrnuté (segmentácia).
- 5 Aké prostriedky sú potrebné.
- 6 Akú metodológiu si inštitúcia vyberie – prieskum, rozhovory, fokusové skupiny.
- 7 Ako použije výsledky.

Vždy musí byť prítomná vízia, poslanie a stratégia inštitúcie. Inštitúcia stanovuje zámary a ciele a je potrebné zohľadniť pohľad kľúčových zainteresovaných strán a pravidelne ich zapájať. Je veľmi dôležité najprv si stanoviť ciele, ešte pred fázou implementácie, aby mala inštitúcia pri hodnotení výsledkov stanovisko. Odporúča sa najprv porozumieť tomu, kto sú zúčastnené strany inštitúcie a usporiadať ich (študenti, absolventi, zamestnanci, partneri, spoločnosť a pod). Pri usporiadaní sa odporúča použiť "Maticu sily a záujmu", kde sa môže porovnať "sila" zúčastnených strán – akú veľkú silu/moc má táto zúčastnená strana nad inštitúciou a "záujem" – ako veľmi túto zúčastnenú stranu inštitúcia zaujíma (obrázok č. 4).

Matica sily/zájmu

Obrázok 4: Matica záujmu. Vlastný návrh Eurofortis.

Zosúladenie systému sledovania so stratégiou vzdelávacej inštitúcie

Predpokladajme, že má vzdelávacia inštitúcia dlhodobý plán, ktorý zahŕňa konkrétne ciele na približne 5 rokov dopredu. Ak ho nemá, potrebuje si zadať a špecifikovať poslanie, ciele a úlohy vo forme dlhodobého plánu na obdobie štyroch až šiestich rokov. Druhý dokument by mala byť výročná správa, ktorá obsahuje štatistiky ukazovateľov kľúčového výkonu vo vzdelávaní a zamestnávaní absolventov. Tieto dva dokumenty definujú seba hodnotiaci rámec každej vzdelávacej inštitúcie a mali by byť jasne prepojené; výročná správa slúži na monitorovanie ďalšieho plnenia strategických cieľov vzdelávacích inštitúcií stanovených v dlhodobom pláne. Tretím veľmi dôležitým prvkom je hodnotenie zaznamenávaných údajov potrebných na hodnotenie. Vzdelávacia inštitúcia musí mať databázu údajov nielen podľa požiadaviek ročných výstupov pre zriaďovateľa, ale takisto aj podľa vlastných plánov a záujmov. Druhá časť musí obsahovať študijné správy o absolventoch po ukončení štúdia, čo si vyžaduje prehodnotenie štruktúry databázy tak, aby bolo možné údaje o sledovaní ľahko vložiť a rýchlo vyhodnotiť.

Popis postupu prípravy/úpravy dlhodobého plánu a výročnej správy a aktualizácia administratívnych údajov a systému:

1

Ak nie je žiadny alebo iba neformálny dlhodobý plán, nízka úroveň strategického plánovania a dostupnosti údajov: vzdelávacie inštitúcie musia vypracovať obsiahly a realistický dlhodobý plán a vytvoriť novú štruktúru výročnej správy, tak, aby boli výsledky sledovania absolventov porovnateľné s nasledujúcimi rokmi a boli publikované v samostatnej kapitole.

2

Ak existuje dobre vytvorené strategické plánovanie a prax zaznamenávania údajov, po ktorých nasleduje definovanie prvku systému sledovania, potom napr.:

- ✓ definujte ukazovatele, ktoré vás zaujímajú a zodpovedajúce údaje, ktoré sa majú zozbierať;

- ✔ vyberte metódy prieskumu;
- ✔ navrhnete vzorkovanie;
- ✔ zozbierajte a skontrolujte administratívne kontaktné údaje o absolventoch;
- ✔ vyhodnotte a využite výsledky pri podávaní správ a strategickom plánovaní.

Na plánovanie môže inštitúcia použiť napríklad Integrovaný akčný plán (IAP). Je to politický nástroj, ktorý sa zvyčajne používa ako konkrétna odpoveď na politickú výzvu. Neexistuje žiadna predloha, každý IAP je individuálny a špecifický, zohľadňuje miestny kontext, tému a pokrytie.

Hlavné časti Integrovaného akčného plánu sú:

- 1 Miestne prostredie a definovanie problému alebo politickej výzvy.
- 2 Zameranie a stanovenie cieľov.
- 3 Plánovanie konkrétnych akcií.
- 4 Plánovanie rozpočtu.
- 5 Spôsob odovzdania.
- 6 Návrh procesu.
- 7 Analýza potencionálnych rizík.

2) Implementácia

V tomto kroku by mala inštitúcia realizovať plán v súlade s jej stratégiou, víziou a poslaním. Inštitúcia vykonáva rôzne aktivity sledovania absolventov na základe plánu – rozvíja sledovací prieskum, nastavuje prieskum, spúšťa prieskum, organizuje rozhovory a administruje údaje.

Vedenie musí byť presvedčené, že:

- ✓ Na spoluprácu boli vybratí relevantní partneri.
- ✓ Cieľom je zlepšovať kvalitu poskytovaných služieb a v súlade s trhom práce.
- ✓ Sú k dispozícii potrebné zdroje na realizáciu plánovaných akcií.
- ✓ Zamestnanci si plnia svoje úlohy podľa plánu – tímový líder (sleduje celý proces a je za neho zodpovedný), administrátor, IT odborník, analytik a iní zamestnanci.
- ✓ Zamestnanci sa pravidelne podľa plánu zúčastňujú na školeniach.

3) Hodnotenie (interné a externé)

Pre každú vzdelávaciu inštitúciu je dôležité hodnotiť svoje aktivity a výsledky a následne pokračovať s plánovaním zdokonaľovania sa. Sú dva hlavné smery – samotné zlepšenie systémov inštitúcií a zlepšenie študijných programov.

Inštitúcia si musí vybrať metodológiu a nástroje na hodnotenie, ktoré vyhovujú jej potrebám predtým, než proces sledovania vôbec začne. Sú dva typy hodnotenia – kvantitatívne a kvalitatívne. Kvantitatívne merania pomáhajú porozumieť – “koľko”, “ako veľa”, “aké veľké” a pod. Kvalitatívne hodnotenie meria napríklad povedomie, spokojnosť a postoje. Po dokončení procesu a analýzy údajov má vzdelávacia inštitúcia cenný zdroj, s ktorým môže pri ďalšom vývoji pracovať. Sledovanie absolventov/spätná väzba sú pre inštitúciu dôležité, keďže do značnej miery pomáhajú porozumieť pracovnému trhu a lepšie pripraviť študentov na pracovný život. Výsledky sledovania absolventov môžu viesť k zmenám a aktualizáciám v študijných programoch vzdelávacej inštitúcie alebo jej stratégie.

Inštitúcie by mali pravidelne porovnávať a hodnotiť údaje, obvykle každý rok a "uskladňovať" ich jasným a porovnateľným spôsobom, aby sa dali pozorovať smery vývoja, trendy. Odporúča sa, aby si inštitúcie každoročne stanovovali ciele (v závislosti od pravidelnosti meraní) pre ukazovatele spokojnosti absolventov alebo akýkoľvek iný kľúčový ukazovateľ, ktorý merajú, a aby si vybrali referenčnú hodnotu na porovnanie a poučili sa z nej. Referenčná inštitúcia by v tomto prípade mala byť podobná a z podobného prostredia, ako inštitúcia samotná. Pri kľúčových ukazovateľoch je vždy užitočné uviesť ročné porovnanie v grafe, kde sú z roka na rok viditeľné trendy (aby bolo možné vidieť smer vývoja, musí mať inštitúcia údaje minimálne z troch období). Takýmto spôsobom je možné mať holistický obraz kľúčových výsledkov procesu sledovania absolventov a ohodnotiť ich, pochopiť, či sa situácia zlepšuje alebo nie. Slúži takisto ako podporný nástroj na hľadanie možností na zlepšenie. Tieto údaje môžu byť neskôr použité pri internom hodnotení/sebahodnotení inštitúcie.

Vypracovanie postupu pre kontrolu riadenia a akčný plán

V priebehu kontroly riadenia/sebahodnotenia sa kontrolujú procesy a výsledky inštitúcie, vrátane výsledkov sledovania študentov/absolventov alebo výsledky spokojnosti zamestnancov. Inštitúcie sa riadia národnými predpismi týkajúcimi sa meraní a vykonávania pravidelného sebahodnotenia, môžu sa však tiež rozhodnúť, že budú pre svoj rozvoj dobrovoľne vykonávať sebahodnotenie podľa iného modelu (EFQM Model, CAF Model, Cyklus kvality EQAVET a pod.).

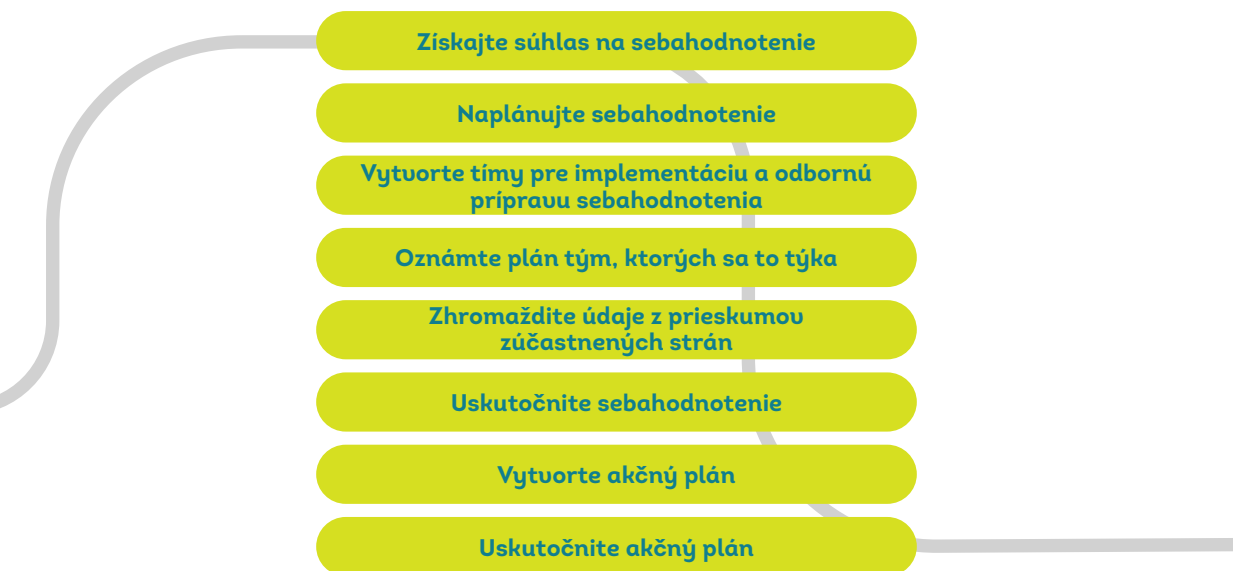
Sebahodnotenie je podporný nástroj pre manažment a zamestnancov, ktorý pomáha porozumieť:

- ✔ pracovnej štruktúre v inštitúcii;
- ✔ úrovni vyspelosti a rozvoja;
- ✔ úrovni vyspelosti a rozvoja v porovnaní s inými;
- ✔ potrebnej úrovni rozvoja;
- ✔ potrebným krokom na zlepšenie/zmenu/rozvoj;
- ✔ najúčinniejšiemu možnému východiskovému bodu pre vývoj.

Účel sebahodnotenia:

- ✔ je to strategický nástroj, ktorý podporuje podnikateľské plánovanie, stratégiu rozvoja a zlepšenie výkonu;
- ✔ vytvára holistický obraz inštitúcie;
- ✔ integruje všetkých zainteresovaných partnerov a slúži ako základ pre komunikáciu a vysvetlenie;
- ✔ podporuje porozumenie v rámci inštitúcie a vytvára "spoločný jazyk";
- ✔ je to štruktúrovaná metóda založená na faktoch;
- ✔ podporuje systematickú analýzu silných stránok a oblastí, ktoré potrebujú zlepšiť;
- ✔ dáva šancu nájsť možné návrhy na zlepšenie a vytvárať zlepšovacie projekty.

Seba hodnotiaci proces (obrázok 5) je veľmi podobný pre všetky nástroje na riadenie kvality a všetky jeho kroky sú dôležité.

Obrázok 5: Kroky sebahodnotenia. Vlastný návrh Eurofortis.

- 1 Aby sa mohlo začať so sebahodnotením, je potrebné od všetkých získať súhlas – tímu manažérov aj interných zúčastnených strán.
- 2 Pri plánovaní hodnotenia potrebuje inštitúcia porozumieť, kto bude zapojený ako interný hodnotiteľ, kto bude informovaný, aká je pravidelnosť, časový rámec a aké metódy a nástroje sa budú používať (CAF Model, EFQM Model, apod.). Časový rámec pre sebahodnotenie by nemal byť viac ako dva mesiace, pretože za dva mesiace sa toho môže mnoho zmeniť a plány na zlepšenie sa môžu zrealizovať a ukončiť. Sebahodnotenie by sa malo začleniť ako pravidelný postup, najlepšie je ho vykonávať raz ročne alebo raz za dva roky.
- 3 Môže byť vytvorený jeden tím interných hodnotiteľov alebo ich môže byť viac, v závislosti od veľkosti inštitúcie a iných faktorov. V jednom tíme by nikdy nemalo byť viac ako šesť ľudí, pretože počas hodnotenia bude prebiehať diskusia a šesť je maximálny počet ľudí pre produktívnu diskusiu počas sebahodnotenia.
- 4 Plán je potom oznámený všetkým zúčastneným a pre všetky zúčastnené strany sa zorganizuje malá príprava, ktorá je zameraná na dosiahnutie všeobecného porozumenia kvality a najvyššej možnej kvality (cieľ inštitúcií), ozrejenie prečo navrhla inštitúcia aktivity určitým spôsobom a nie iným a aký bude výsledok sebahodnotenia pre inštitúciu, zamestnancov a všetky ostatné zúčastnené strany.
- 5 Pred vykonaním sebahodnotenia je potrebné skontrolovať, aké údaje z prieskumu zúčastnených strán inštitúcia má, vrátane údajov zo sledovacích prieskumov absolventov. Ak niečo dôležité chýba, je potrebné túto informáciu doplniť ešte pred začiatkom sebahodnotenia.
- 6 Pri vykonávaní sebahodnotenia tím/tímy diskutujú a zhromažďujú dôkazy.
- 7 Po skončení sebahodnotenia pokračuje práca s informáciami zo sebahodnotenia a príprava a aktualizácia akčného/zlepšovacieho plánu a jeho realizácia.

4) Kontrola

Na záver sa proces vracia späť, aby sa skontrolovalo, či bol zvolený postup správny, či ukazovatele boli vhodné pre potreby inštitúcie a či inštitúcia získala želané výsledky. Zvažuje sa spätná väzba od študentov/absolventov a zamestnancov a vykonávajú sa vhodné akcie a inštitúcia prispôsobuje systém, postup a merania – je to nekončiaci sa proces, ktorý sa nazýva proces neustáleho zlepšovania.

Ak inštitúcia vykonáva sebahodnotenie pravidelne, poskytuje o sebe dôležité informácie, ktoré môžu a mali by sa používať na referenčné porovnávanie. Referenčné porovnávanie neznamena len porovnávanie výsledkov, ale aj vzájomné učenie sa. Najdôležitejšia pri referenčnom porovnávaní je zvolená metodológia porovnávania a výber partnerov referenčného porovnávania. Ak sa správne vykonajú, povedie to k výraznému zlepšeniu v postupoch, cieľoch a pomôže to inštitúcii naučiť sa, ako lepšie prezentovať výsledky.

Kapitola 4

Metodológia
„On Track“

Kapitola 4

Metodológia „On Track“

mnoho vzdelávacích inštitúcií nemonitoruje zamestnanosť a zamestnatelnosť svojich absolventov, alebo vytvárajú len ad hoc databázy ich prvých krokov po ukončení štúdia, ktoré zvyčajne nie sú dostatočne aktualizované po tom, ako s nimi stratia kontakt. To je škoda, pretože ak školy nemajú sledovací systém, nemajú informácie o zamestnaní absolventov na pracovnom trhu. Takisto prichádzajú o možnosť spätnej väzby od absolventov a zamestnávateľov. Metodológia On Track vytvorená v tomto projekte je presne navrhnutá na tento účel s cieľom vyvinúť efektívny systém sledovania a implementovať ho do systému zabezpečovania kvality školy. Vykonanie prieskumu si vyžaduje špecifické zručnosti a navrhovaná metodika On Track poskytuje usmernenie a štandardizovaný postup na získanie spoľahlivých, relevantných, etických a užitočných informácií.

Metodológia On Track vytvorená v tomto projekte je presne navrhnutá na tento účel s cieľom vyvinúť efektívny systém sledovania a implementovať ho do systému zabezpečovania kvality školy. Prieskumy medzi zamestnávateľmi sa môžu primárne použiť na určenie ich spokojnosti s absolventmi, ale významní zamestnávatelia alebo odborníci by mohli byť zahrnutí do návrhu a hodnotenia existujúcich študijných programov a ich následných inovácií. To zabezpečí nárast efektívnosti vzdelávania z hľadiska výsledkov absolventov, ale aj ich prijatia na príslušné pracovné pozície. Čerstvo zamestnaní absolventi sú schopní okamžite reagovať a poskytnúť informácie o užitočnosti resp. nedostatočnosti vzdelávania pre ich prácu. V metodológii On Track majú vzdelávacie inštitúcie komplexný nástroj a know-how o tom, ako vykonávať prieskumy k čo najväčšej novej spokojnosti a ich dlhodobému využívaniu v prospech zlepšovania vzdelávania a zamestnatelnosti študentov.

Prístup On Track je zameraný na hodnotenie úspešnosti študijných programov, preto je zameraný na názory, spokojnosť samotných absolventov so zamestnaním. Úspešnosť daného študijného programu možno každoročne hodnotiť prostredníctvom následného sledovania, s cieľom zhromaždiť individuálne a súhrnné údaje o ich počiatočnom vstupe do zamestnania, pripravenosti na výkon povolania; ale aj o ich

názoroch a skúsenostiach so študijným programom, ktorého sa zúčastnili. Ako noví zamestnanci majú čerstvé skúsenosti, a tak vedia zhodnotiť učebné osnovy, získané znalosti, zručnosti, kompetencie vo vzťahu k svojej práci.

Systém sledovania je primárne určený pre inštitúcie OVP samotné, nie pre Ministerstvá školstva a práce. Z hľadiska základnej metódy je prístup OnTrack definovaný ako zber údajov a informácií prostredníctvom prieskumov o ich študentoch a/alebo o absolventoch; o ich pokroku vo vzdelávaní - nadobudnutých vedomostiach a kompetenciách; ale takisto o vnímaní efektívneho využívania ich vzdelania pri hľadaní kvalitnej práce a o ich ďalšom vývoji na pracovnom trhu. Systém sledovania dokáže merať výsledky na základe rôznych ukazovateľov, ktoré sa dajú použiť na ďalšie účely. V priebehu sledovania sa generujú nové primárne údaje, ktoré je možné rozdeliť na kvalitatívne (textové) a kvantitatívne (číselné) údaje. Každý typ údajov vyžaduje špecifické metódy a nástroje analýzy. Získané údaje sa v zásade koncentrujú do rôznych tabuliek a používajú sa metódy deskriptívnej štatistiky. V prípade kvalitatívnych údajov sa frekvencie odpovedí porovnávajú a zobrazujú vizuálne pomocou stĺpcových alebo koláčových grafov. Kvantitatívne údaje poskytujú väčšie možnosti analýzy pomocou priemerov, odchýlok, mediánov, kvantilov, škatuľkových grafov a pod. Skúsenejší analytici môžu tiež na určenie závislostí medzi premennými použiť korelácie.

Kvalitatívne otázky:

- ✔ biografické a socioekonomické informácie;
- ✔ druh štúdia;
- ✔ študijná metóda;
- ✔ kvalifikácia(e);
- ✔ získané uznanie;
- ✔ oblasť štúdia;
- ✔ prechod do zamestnania alebo ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy;
- ✔ plat;
- ✔ typ zmluvy;
- ✔ zamestnanecký status;
- ✔ povolanie;
- ✔ profesionálny status;
- ✔ aktivita, geografická a/alebo sektorová mobilita.

Kvantitatívne otázky:

- ✔ relevantnosť štúdia pre zamestnanie;
- ✔ zručnosti potrebné v práci/ zručnosti získané počas štúdia;
- ✔ účasť na dobrovoľných alebo občianskych aktivitách;
- ✔ kariérny pokrok a spokojnosť;
- ✔ vnímanie kvality a relevantnosti vzdelávania a odbornej prípravy.

Z dotazníkového prieskumu sa dá určiť deväť ukazovateľov. Na základe zhromaždených kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov je možné určiť a analyzovať percento absolventov z hľadiska týchto deviatich ukazovateľov:

- 1** Zamestnanecký status.
- 2** Súčasný stav v oblasti ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy.
- 3** Vzájomné prepojenie medzi získaným vzdelaním a súčasným zamestnaním.
- 4** Jednoduchosť alebo ťažkosť pri hľadaní práce.
- 5** Vedúca pozícia.
- 6** Prvý plat po ukončení štúdia.
- 7** Súčasný plat.
- 8** Vzájomné prepojenie medzi ďalším vzdelávaním a dosiahnutým vzdelaním.
- 9** Pravdepodobnosť rozhodnutia o získaní rovnakého vzdelania.

Časový prieskum sa vykonáva medzi najmenej dvoma časovými bodmi s využitím hromadných alebo individuálnych údajov. Vytvorenie štruktúry databázy znalostí a návrh systémových nástrojov na sledovanie absolventov je dosť náročná úloha. Podobne zber štatistických údajov odráža nedostatok skúseností vo vzdelávacích inštitúciách, ktoré sa týkajú definovania cieľov prieskumov, vhodných metód zberu údajov a určovania veľkosti vzorky, vytvárania motivujúcich otázok a použitia vhodných metód analýzy údajov. Metodológia sa preto zamerala na vytvorenie vhodného modelu, ale aj na vytvorenie postupnosti krokov pripravených na čo najjednoduchšiu implementáciu v inštitúciách OVP. Presné vymedzenie účelu, na ktorý sa má systém a zozbierané údaje použiť, je kľúčové pre nastavenie jeho parametrov a najmä použiteľnosti výstupov.

METODOLOGICKÝ PRÍSTUP ON TRACK

Zameriava sa na tieto hlavné body:

Motivácia a výzvy vzdelávacích inštitúcií pri sledovaní: Sledovanie, ktoré sa vykonáva najmä administratívne, vedie k deskriptívnej štatistike. Každá OVP inštitúcia si potrebuje ujasniť motiváciu, hlavné ciele, aké informácie chýbajú na neustále zlepšovanie ako sa použijú výsledky. Preto sa na začiatku kladie taký veľký dôraz na prístup OnTrack k diskusii. Bez objasnenia motivácie a premyslenia si cieľov skončí prieskum s malým úspechom a jeho využitie bude obmedzené.

Súvislosť a účel: sledovanie absolventov nepredstavuje ako také koniec, ale existuje vo vzájomnom spojení dlhodobého poslania, každoročných správ a systému zabezpečovania kvality. Je možné, že nie každý z dokumentov alebo systémov sa vo vzdelávacej inštitúcii nachádza. V tomto prípade je potrebné začať vytvárať základné dokumenty alebo systémy sledovania s cieľom začleniť ich do už existujúcich a hodnotiacich dokumentov. Ak už je raz vo vzdelávacej inštitúcii dobre vytvorené strategické plánovanie, prvky sledovacieho systému budú tvoriť jeho dôležitú súčasť.

Nosná časť sledovacieho systému: po nastavení cieľov a rozhodnutí, rozsah prieskumu dospeje do fázy vytvárania základného návrhu prieskumu. Najdôležitejšie je určiť ukazovatele záujmu a zodpovedajúce údaje, ktoré je potrebné vyzbierať; vybrať metódy prieskumu; navrhnúť vzorkovanie; vyzbierať a kontrolovať kontaktné údaje absolventov; vyhodnotiť a využiť výsledky na výkazy a strategické plánovanie.

Stanovenie postupov sledovacích prieskumov: táto časť sa už zaoberá praktickou realizáciou prieskumu. Je vhodné klásť si základné otázky ohľadom inštitúcie a realizácie prieskumu: čo sa má urobiť a aké sú želané výsledky; kto je tím líder, administrátor, analytik. Kedy začína príprava a aké je ideálne obdobie roka na uskutočnenie prieskumu. Ako sa prieskum bude uskutočňovať?

Školenie: keďže sledovanie je pre vzdelávaciu inštitúciu niečo nové, je potrebné usporiadať seminár a workshop, ktoré prispievajú k dosiahnutiu konkrétnych cieľov, aby sa vytvoril mechanizmus sledovania a integroval sa do systému zabezpečovania kvality. Návrh seminára pre zamestnancov, ktorí budú do zriaďovania sledovacieho systému zapojení, môžete nájsť v Prílohe 4.

Popis ukazovateľov a administratívnych údajov: Všetky údaje sú automaticky vložené do pripravenej, štruktúrovanej databázy, čo si vyžaduje určité zručnosti. Ešte pred začiatkom prieskumu je potrebné definovať si ukazovatele záujmu (popis práce, pozícia, požadovaná úroveň vzdelania, dĺžka potrebného školenia, úroveň využitia získaných znalostí, spokojnosť s prácou a pod.), ale takisto potrebné administratívne údaje o respondentoch.

Dotazníky a vzorkovanie: obsah prieskumu by nemal byť obmedzený len na zamestnateľnosť a zamestnanie, mieru zamestnanosti a úroveň mzdy. Mal by skôr posudzovať vstup absolventov do pracovného procesu ako komplexný a multidimenzionálny proces. Nástroj On Track ponúka základné odporúčané dotazníky. Zároveň je jeho cieľom brať do úvahy kontext, ktorý slúži iným alternatívnym účelom, a preto upriamuje pozornosť na ďalšie témy, ktoré si vzdelávacia inštitúcia môže pre prieskum zvoliť. Aby sa dosiahla reprezentatívnosť prieskumu, musia byť splnené dve požiadavky – veľkosť vzorky a jej parametre. Na dosiahnutie reprezentatívnych výsledkov sa odporúča vzorkovanie kvót. Odporúčané sú takisto aj iné druhy metód zberu údajov – rozhovory, fokusové skupiny apod.

Spustenie sledovacieho prieskumu: je niekoľko nevyhnutných bodov, ktoré sa musia v nástroji On Track skontrolovať predtým, než prieskum začne. Závisí od toho úspech práce a výsledkov prieskumu, ako aj ich použiteľnosti. Už keď raz zašlete prieskumné otázky, nie je možné vrátiť sa a opraviť chyby.

Integrácia sledovacieho systému do systému zabezpečovania kvality: Systém sledovania nie je jednorazová aktivita. Je to plnohodnotná a dôležitá činnosť, ktorá musí byť integrovaná do systému zabezpečovania kvality.

Ako používať prieskumy modelu On Track

Aby sme poskytli technické usmernenie poskytovateľom OVP, ktorí chcú navrhnúť a zaviesť systém sledovania absolventov OVP, projekt On Track pripravil technickú príručku založenú na metodológii On Track. Technická príručka dopĺňa metodologickú príručku a zaoberá sa výlučne technickou stránkou toho, ako prispôbiť a použiť modelové prieskumy. Modely sledovacích prieskumov sú na troch úrovniach, v siedmich jazykoch a majú dva rôzne nástroje (Google formuláre a Limesurvey). Pre On Track prieskumy sú odporúčané oba formuláre, aj keď sú medzi nimi určité rozdiely. Google formuláre sú zdarma, ľahko sa s nimi pracuje, ale v prípade problémov nie je dostupný zákaznícky servis, iba diskusie a neformálne inštruktážne videá. Výstup z prieskumu je možné získať v Exceli a potom je možné v tomto softvéri použiť nástroje na vytváranie grafov. Limesurvey je primárne vyvinutý na marketingový prieskum, má lepšie a užívateľsky priateľskejšie funkcie, vlastné nástroje na analýzu údajov a podporuje audio, obrázky a video; ale je potrebné zaplatiť mesačný poplatok.

Technický manuál, intelektuálne výstupy a kontaktné informácie ohľadom používania nástrojov prieskumu je možné nájsť na stránke projektu <http://www.ontrack-project.eu/en/>.

Záver

Je neustále potrebné rozvíjať lepší systém OVP a zlepšovať prestíž vzdelávania vo všetkých krajinách Európy. Sledovanie absolventov je veľmi dôležitý informačný zdroj, ktorý môže byť nápomocný v oboch prípadoch a počet vzdelávacích inštitúcií, ktoré tomuto faktu rozumejú, rastie každým dňom.

Z pohľadu individuálnej inštitúcie majú spokojnosť a výsledky absolventov významný dopad na výsledky a budúcnosť inštitúcie. Je dôležité vedieť čo najviac nielen o súčasných študentoch, ale takisto o absolventoch, pretože len týmto spôsobom vieme získať rozsiahly náhľad a celkový obraz inštitúcie a spôsobov jej možného rozvoja. Či už sa pri použití týchto informácií jedná o všeobecný rozvoj inštitúcie alebo o zdokonalenie programu, inštitúcia OVP buduje databázu cenných poznatkov pre jej súčasné a budúce činnosti a vývoj. Vzdelávacím inštitúciám to pomáha predvídať možné budúce profesie a byť pripravení takýto program poskytnúť študentom.

Sledovanie absolventov spravidla pomáha pochopiť, aké kvalifikácie a profesie sú na pracovnom trhu potrebné a či je ponúkaný študijný program v súlade s potrebami pracovného trhu v každej krajine zvlášť alebo na európskej úrovni. Všetky tieto informácie môžu pomôcť vybudovať lepší vzdelávací systém a slúžia ako podpora pre celé európske hospodárstvo. Ak má vzdelávacia inštitúcia informácie o svojich absolventoch a prijíma opatrenia na uskutočnenie všetkých potrebných zmien v programoch a samotnej inštitúcii, prináša na trh práce oveľa lepšie pripravených odborníkov, ktorí potom môžu budovať lepšiu budúcnosť pre celú ekonomiku.

Príloha 1:

Prípadové štúdie

Prípadové štúdie

BULHARSKO

Podľa európskeho prieskumu „Mapovanie opatrení na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy v členských štátoch EÚ“, ktorý uskutočnilo generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne veci a inklúziu (GR EMPL) v roku 2017, je Bulharsko jednou z krajín, ktoré „v súčasnosti nemajú žiadne opatrenia na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy“.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie v Bulharsku

Centrum odborného vzdelávania, ktoré sa zúčastnilo pilotnej fázy On track, je jedným z najväčších centier pre vzdelávanie dospelých v Bulharsku. Zatiaľ však neexistuje zavedená prax na sledovanie uplatnenia sa absolventov odborného vzdelávania a prípravy. Pred pilotnou štúdiou považovalo centrum za osvedčený postup aktívnu spoluprácu s úradmi práce, od ktorých získavali informácie o tom, či sú nimi školené osoby zamestnané alebo sa naďalej registrujú ako nezamestnaní. To je bohužiaľ možné iba pri školeniach financovaných z národných kvalifikačných, rekvalifikačných a zamestnaneckých programov.

Skúsenosti so systémom On Track

Hlavné úrazy, ktorým Centrum počas pilotného testovania muselo čeliť, sa vzťahovali na:

- ✓ chýbajúce emailové adresy väčšiny ľudí
- ✓ nesprávne zadane e-mailové adresy, pre ktoré boli prijaté správy o neexistujúcej alebo nedoručenej pošte
- ✓ extrémne nízkej aktivite zo strany ľudí, ktorým bol prieskum určený

Počas obdobia rozosielania prieskumov bolo obdržaných množstvo telefonátov od ľudí, ktorí nerozumeli, prečo sa tento prieskum realizuje. Časť školení bola organizovaná v rámci národných programov a je zameraná na nezamestnaných. Jednou z obáv školených, ktorí volali, bolo, či musia vrátiť peniaze za školenie, ak si nenašli prácu.

Pri spracovaní údajov sme tiež zistili, že väčšina opýtaných vyškolených osôb je nezamestnaná. Dôvodom je pravdepodobne aj súčasná situácia s pandemiou koronavírusu, ale štatistiky sú veľmi nepriaznivé. Väčšina kurzov, ktoré jednotlivci absolvovali, sa týkala oblasti cestovného ruchu a služieb, pričom v roku 2020 je pokles aktivity citelný.

Výsledky a závery

- 1 Ak sa rozhodneme implementovať sledovací mechanizmus z dlhodobého hľadiska, musíme vybudovať komplexný prístup. Je dôležité mať aktuálne a platné údaje.
- 2 Je potrebné určiť odborníka, ktorý bude zodpovedný za túto činnosť – zhromažďovanie, overovanie a uchovávanie osobných údajov školených. Bude ich informovať o pripravovanom sledovaní absolventov pri zápise do kurzu a pripomínať im to na konci vzdelávania.
- 3 Aby sa získali čo najlepšie výsledky, je dôležité presne naplánovať čas a cieľovú skupinu prieskumu.

Príležitosť, ktorú sme pri implementácii projektu OnTrack dostali, nás podporila v tom, aby sme po obsahovej stránke zvážili našu stratégiu zabezpečenia kvality. Uvedomili sme si, že ako poskytovateľ vzdelávania máme aj inú kľúčovú úlohu - zabezpečiť prechod od vzdelávania sa do zamestnania a merať kariérny úspech tých, ktorí absolvovali naše kurzy.

Podľa európskeho prieskumu „Mapovanie opatrení na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy v členských štátoch EÚ“, ktorý uskutočnilo generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne veci a inklúziu (GR EMPL) v roku 2017, je Cyprus jednou z krajín, ktoré „v súčasnosti nemajú žiadne opatrenia na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy“.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie v Intercollege

V poslednej dekáde sa Intercollege zameriava na svojich 5 hlavných študijných programov, ktorými sú kulinárske umenie, estetika, strojárstvo, automobilové inžinierstvo a námorná veda. V súčasnosti má Intercollege približne 300 študentov, ktorí študujú na troch úrovniach štúdia (osvedčenie, osvedčenie o vyššom vzdelaní a bakalársky titul). Intercollege nemala oficiálny postup kontaktovania absolventov, avšak od roku 2018 a po implementácii nariadenia GDPR v roku 2016 začala tieto údaje zhromažďovať, aby ich mohla využiť na účely monitorovania a zamestnatelnosti, ako aj na marketingové účely. Hlavným cieľom je však v súčasnosti vytvorenie komunity absolventov.

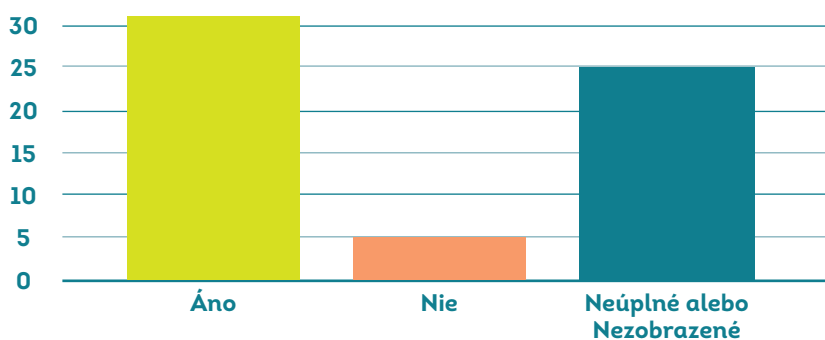
Cyperská agentúra pre zabezpečenie kvality a akreditáciu vo vysokoškolskom vzdelávaní (CYQAA) sa zameriava na modernizáciu vysokých škôl a ich študijných programov, preto zaviedli prísnejšie postupy a uskutočňujú viac návštev inštitúcií s cieľom overiť tento pokrok. Výsledkom je, že Intercollege reformuje a upravuje svoje kľúčové ukazovatele výkonu týkajúce sa sledovania absolventov, aby splnila vyššie uvedený cieľ a získala spätnú väzbu od svojich absolventov.

Skúsenosti so systémom On Track

Intercollege, ako partner v projekte On Track, sa zameral na implementáciu nástroja On Track a iniciovanie postupu vytvárania komunity absolventov a monitorovanie zamestnatelnosti svojich absolventov.

Dvaja zamestnanci Intercollege sa zúčastnili školenia v Aténach, kde sa aktívne podieľali na adaptácii dotazníka EKR šiestej a siedmej úrovne. Problém, ktorý nastal, sa týkal získavania súhlasu absolventov na účasti v prieskume. Intercollege ako súkromný poskytovateľ zhromažďoval iba náhodné údaje o svojich absolventoch a to iba na štatistické účely. Od roku 2018 a po overení a ustanovení nariadenia GDPR začala Intercollege od svojich študentov pri registrácii žiadať, aby poskytli súhlas pri používaní svojich osobných údajov nielen na štatistické účely, ale aj kvôli vytváraniu databázy absolventov, ktorá sa preukázala ako veľmi dôležitá.

Osloviť našich absolventov, najmä tých, od ktorých sme nemali súhlas s GDPR, nebolo vôbec ľahké a údaje, ktoré sme o nich mali, boli často neaktuálne, napr. e-mailové adresy a telefónne čísla. To, že nám chýbalo nariadenie o GDPR, nás viedlo k vytvoreniu úvodnej stránky s pozvánkou pre absolventov, ktorá obsahuje odsek týkajúci sa tejto problematiky. Nasledujúci graf zobrazuje počiatočné výsledky tejto žiadosti o súhlas v gréčtine.

Naša pilotná fáza sa uskutočnila začiatkom novembra 2020 v dvoch fázach. Bolo potrebné získať odpovede približne 730 absolventov a len okolo 95 z nich sme mohli zarátať ako platné odpovede. Vedeli sme, že grécko-cyperská mentalita a správanie ohľadom odpovedania na dotazníky v prieskumoch nie sú veľmi nápomocné, preto sme sa to pokúsili zmeniť osobným kontaktom a telefonátmi. Tie slúžili ako pripomienka, aby sme našich absolventov opätovne požiadali o príspevok do tohto prieskumu a získali viac odpovedí.

Výsledky a závery

Bol to bezpochyby veľmi časovo náročný a zložitý postup, ktorý bolo potrebné vykonať tak, aby sa prieskum uskutočnil podľa potrieb a požiadaviek našej organizácie, a preto sme sa dohodli, že do týchto postupov by mali byť zapojení IT odborníci.

Výsledky zatiaľ nie sú také sľubné, ale máme v úmysle implementovať tento nástroj do predpisov Interného výboru pre zabezpečenie kvality našej organizácie (IQAC). Celú metodiku a skúsenosť, ktorú sme v pilotnej fáze prieskumu získali, máme v pláne do budúcnosti hodnotiť a lepšie využiť vo vzťahu ku komunite absolventov Intercollege (ktoré vytvoríme). Teraz, keď sa vyriešili problémy s GDPR, veríme, že sledovanie našich absolventov bude omnoho jednoduchšie. Tento postup pomôže Intercollege nielen ostať v kontakte a/alebo kontaktovať našich absolventov, ale takisto obohatí aj naše konzultačné/poradenské služby. Jeden z našich hlavných cieľov, ktorý pomôže dosiahnuť sledovací systém, je bezprostredný vzťah s trhom práce.

Podľa európskeho prieskumu „Mapovanie opatrení na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy v členských štátoch EÚ“, ktorý uskutočnilo generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne veci a začlenenie (GR EMPL) v roku 2017, je Grécko jednou z krajín, ktoré „v súčasnosti nemajú žiadne opatrenia na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy“. Sledovanie absolventov v Grécku sa nevyžaduje a nie je to bežnou praxou ani na vnútroštátnej úrovni, ani na úrovni jednotlivých stredísk odbornej prípravy.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie v IEK DELTA

IEK DELTA bola založená v roku 1971 a čoskoro sa stala lídrom v oblasti odborného vzdelávania v Grécku. Bola certifikovaná gréckym ministerstvom školstva a EÚ a má 49 rokov skúseností v súkromnom vzdelávaní. Ponúka post-sekundárne vzdelávacie programy na úrovni EKR úrovne 5. Jej cieľom je zabezpečiť kvalitu poskytovaných vedomostí a vysokú úroveň odbornej rekvalifikácie a zamestnania.

IEK DELTA pôsobí v budove plnej vysokokvalitných zariadení s rozlohou 4 500 m², ktorá sa nachádza v samom srdci Atén. Nové technické vybavenie, špecializované laboratória, projektové miestnosti a tematické učebne tvoria väčšinu funkčného priestoru v budovách. V júni 2018 spoločnosť IEK DELTA založila nový kampus na univerzite West Attica podľa rovnakého dizajnu a kritérií kvality.

IEK DELTA vyvinula jedinečné učebné prostredie s 53 odborními rozdelenými do 5 škôl:

- ✔ Škola strojárstva a informačných technológií
- ✔ Škola cestovného ruchu a kulinárskeho umenia
- ✔ Škola krásy a zdravia
- ✔ Škola umenia a vzdelávania
- ✔ Škola obchodu a komunikácie

Skúsenosti so systémom sledovania

IEK DELTA vytvoril tím, ktorý zahŕňal generálneho riaditeľa Konstantinosa Kiousisa a zamestnancov marketingového oddelenia pod vedením marketingovej riaditeľky Sofie Spilioti.

Keďže toto bolo prvýkrát, čo IEK DELTA uskutočnila sledovanie absolventov, veľa úsilia sa vložilo do vytvorenia databázy kontaktov bývalých absolventov. Použili sa informácie z rôznych databáz, najmä databáz zo zápisov a marketingového oddelenia. Rôzne databázy sa museli integrovať a vyčistiť, pretože obsahovali zastarané hodnoty, duplikáty atď. Vytvorenie databázy emailových kontaktov bola veľká úloha, bol to predpoklad na uskutočnenie prieskumu.

Nástroj, ktorý si IEK DELTA vybrala, bol Google formulár na prieskum EKF úrovne 4-5. Tento nástroj bol zvolený, pretože je jednoduchší a ľahšie sa používa. IEK DELTA prispôsobila dotazník svojim potrebám. Na tomto procese sa zúčastnili rôzne osoby, vrátane ľudí z manažmentu, marketingu a učiteľov. Konečný dotazník pozostáva z dvoch častí, jedna je štandardná časť a druhá je voliteľná. Marketingové oddelenie vytvorilo email s pozvánkou. Dôraz kládli na poskytnutie motivácie študentom prieskum vyplniť.

Výsledky a závery

IEK DELTA realizovala dve kolá sledovacieho prieskumu s 1373 a 1264 príjemcami. Výsledky z dvoch kôl online prieskumu neboli uspokojivé. V prvom kole iba 29% príjemcov email otvorilo, 5% kliklo na linku prieskumu a malé percento (2,1%) reálne aj prieskum vyplnilo. Väčšina príjemcov (71%) email neotvorila. Dôvodom nízkej odozvy môže byť to, že absolventi zmenili svoju emailovú adresu alebo že emaily mohli ísť do priechinka nevyžiadanej pošty. Veľkou výzvou ostáva udržať databázu s platnými emailovými adresami a zaistiť, aby naši príjemcovia aj skutočne zamýšľané informácie obdržali.

Hlavné prekážky, na ktoré IEK DELTA narazila, boli:

- ✔ Ťažkosti s prvým vytvorením databázy emailových kontaktov. Keďže toto sa podarilo vyriešiť, centrum má teraz platnú databázu, ktorá sa môže v budúcnosti použiť.
- ✔ Problém s GDPR a ochranou osobných informácií absolventov. V email, ktorý im IEK DELTA poslala, bola možnosť odhlásiť sa zo zoznamu adresátov. V prípade našich súčasných a budúcich študentov sa uistujeme, že máme ich písomný súhlas účasti v absolventských sieťach a v prípade obdržania ďalších e-mailov z IEK DELTA.

V dôsledku prúch dvoch kôl IEK DELTA prijala nasledujúce rozhodnutia a kroky:

- ✔ Zredukovať veľkosť dotazníka a zamerať sa len na niekoľko dôležitých ukazovateľov zamestnanosti.
- ✔ Zahnúť iné spôsoby oslovovania našich absolventov (telefonické rozhovory).
- ✔ Uskutočniť tretie kolo prieskumu sledovania prostredníctvom telefonických rozhovorov so všetkými absolventmi (viac ako 1300 príjemcov). Za týmto účelom IEK DELTA zamestnala výskumníka, ktorý sa bude tejto úlohe venovať.

Podľa európskeho prieskumu „Mapovanie opatrení na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy v členských štátoch EÚ“, ktorý uskutočnilo generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne veci a inklúziu (GR EMPL) v roku 2017, je Lotyšsko jednou z krajín, ktoré „v súčasnosti nemajú žiadne opatrenia na sledovanie absolventov odborného vzdelávania a prípravy“. Ale existujú určité nariadenia týkajúce sa výročnej správy o sebahodnotení inštitúcie odborného vzdelávania alebo vzdelávacej inštitúcie, ktorú realizuje program odborného vzdelávania.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie v Lotyšsku

Vysoká škola, ktorá sa zúčastnila pilotnej fázy On track, je vysokoškolská inštitúcia, ktorá z prostriedkov štátneho rozpočtu ponúka dva vysokoškolské študijné programy prvého stupňa - ošetrovatelstvo a medicína, ako aj odborný vzdelávací program ošetrovatelstvo.

Cieľom Vysokej školy je podpora vysokokvalitného odborného vzdelávania sestier a lekárskeho asistentov a možné ďalšie vzdelávanie v súvislosti s požiadavkami trhu práce s využitím primerane existujúcich intelektuálnych, technických a finančných zdrojov, rozvoj užšej spolupráce medzi lektormi, umožnenie vzájomnej integrácie študijných predmetov a spolupráca s kolegami v zahraničí a modernizácia interakcie medzi lektormi a študentmi v procese výučby a učenia.

Skúsenosti so systémom On Track

V súlade s každoročnými legislatívnymi požiadavkami uskutočňuje vysoká škola prieskum absolventov. Hlavný dôraz sa kladie na pohovory s novými absolventmi a zameriava sa na konkrétnu tému spätnej väzby definovanú legislatívou, pretože tieto údaje sú potrebné na vypracovanie seba hodnotiacej správy.

Pri sledovaní absolventov sa vždy vyskytne množstvo prekážok a pilotná fáza projektu On Track nebola výnimkou. Po absolvovaní vysokej školy sa študenti stratia z dosahu, pomerne často si menia telefónne čísla a emailové adresy. Absolventi takisto na tieto prieskumy veľmi neodpovedajú. Pri uskutočňovaní prieskumu absolven-

tov je potrebné zohľadniť veľa obmedzení týkajúcich sa zákonov o ochrane osobných údajov/údajov jednotlivcov. Na prekonanie technických a právnych prekážok, ktoré umožňujú použitie existujúcich údajov, je potrebné vynaložiť čas a úsilie.

Za účelom získania údajov od čo najväčšieho počtu absolventov absolvovala vysoká škola pohovory s potenciálnymi absolventmi počas obhajoby kvalifikačnej práce (vrátane požiadavky, aby aktualizovali svoje kontaktné informácie (e-mailová adresa, telefón), ak sa v priebehu ich štúdia zmenili). Do jarného semestra akademického roka 2019/2020 boli dotazníky budúcich absolventov vysokej školy koncipované a vydané na vyplňanie v papierovej podobe, čím sa zabezpečil väčší počet respondentov. Počnúc akademickým rokom 2019/2020 z dôvodu obmedzení kvôli Covid-19 sa prieskum uskutočňoval na diaľku prostredníctvom Google formulárov, pričom sa budúcim absolventom posielal odkaz na prieskum na ich súkromné e-maily. Študenti poskytli tieto adresy ako svoj komunikačný prostriedok počas štúdia, preto vysoká škola pre pilotnú fázu On Track využila kontakty poskytnuté absolventmi a tým aj bola zaslaná pozvánka na účasť v prieskume.

Výsledky a závery

V porovnaní s predchádzajúcimi dotazníkmi, ktoré vysoká škola používala, nástroje On Track poskytovali širšiu škálu možností na sledovanie absolventov, tým pádom vysoká škola získala viac údajov na analyzovanie.

Vysoká škola sa v pilotnej fáze rozhodla použiť Google formuláre. Ich výhodou je, že z nich okamžite viete získať vizuálny prehľad výsledkov prieskumu, zatiaľ čo ešte musíte spracovať textové informácie. Získané informácie z pilotnej fázy On Track poskytujú príležitosť na zlepšenie študijného procesu a kvality štúdia, ako aj na zmenu obsahu štúdia smerom, ktorý viac zodpovedá potrebám trhu práce. Je takisto možné zistiť, či sú absolventi vysokej školy pripravení/potrební vo svojom štúdiu pokračovať na vyššej kvalifikačnej úrovni, ako aj zistiť, aké percento absolventov nastúpi do tejto profesie (t. j. či naplňujú tieto predpoklady štátu týkajúce sa prírastku pracovnej sily financovaním týchto štúdií zo štátneho rozpočtu).

Sledovanie absolventov nie je jednorazová aktivita, preto nástroje a metodika projektu On Track môžu inštitúciám odborného vzdelávania a prípravy poskytnúť veľkú podporu pri vytváraní alebo zdokonaľovaní už existujúceho systému sledovania absolventov a slúžiť ako nástroj na zlepšenie kvality poskytovania odborného vzdelávania a prípravy.

Na Slovensku neexistuje zákonná povinnosť vykonávať odborné vzdelávanie a prípravu alebo sledovanie absolventov.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie na Slovensku

Technická univerzita v Košiciach (TU Košice), Slovensko sa skladá z deviatich fakúlt a poskytuje vzdelávanie a výskum predovšetkým v rôznych inžinierskych odboroch, ale aj v ekonomike a umení. V súčasnosti má TU Košice približne 9 500 študentov, ktorí študujú na troch stupňoch štúdia (bakalárskom, inžinierskom a doktorandskom). TU Košice dlhodobo získava spätnú väzbu od študentov a snaží sa o podporu užších vzťahov so svojimi absolventami, avšak sledovanie uplatniteľnosti absolventov je nekoordinované a jednorazové a prebieha na úrovni fakúlt. V súčasnosti sa Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo snaží o zvyšovanie kvality vysokých škôl a pripravila nové štandardy pre vysoké školy. Vysoké školy sú povinné zbierať, analyzovať a využívať relevantné informácie na efektívne manažovanie študijného programu a ďalších aktivít. Medzi kľúčové indikátory vzdelávania patria aj názory absolventov a zamestnávateľov a uplatnenie absolventov.

Skúsenosti so systémom On Track

Technická univerzita ako koordinátor projektu ON TRACK sa rozhodla zaviesť ON TRACK systém sledovania uplatniteľnosti svojich absolventov. Traja pracovníci TU Košice sa zúčastnili školenia v Aténach (pracovníčka študijného oddelenia rektorátu, prodekanka pre vzdelávanie jednej z fakúlt a projektová manažérka ON TRACK), kde aktívne pracovali na prispôbení sa dotazníkového prieskumu pre EQF úroveň 6-7. Prvou prekážkou, ktorú identifikovali bolo získanie súhlasu s účasťou na prieskume. Všetci študenti končiacich ročníkov boli kontaktovaní s požiadavkou o

získanie súkromnej emailovej adresy, na ktorú im bude možné zaslať dotazník po ukončení školy. Všetci študenti TU Košice majú školské emailové adresy, ktoré však platia iba limitované obdobie po ukončení štúdia. Získanie nových emailových adries ako aj súhlasu bolo kľúčové pre realizáciu prieskumu. Následne bol realizovaný ON TRACK prieskum v mesiacoch september až november 2020 na vzorke 620 absolventov z roku 2020 a 3 500 absolventov minulých rokov. Trikrát počas 6 týždňov prieskumu bola študentom zaslaná pripomienka a prosba o vyplnenie dotazníka, čo výrazne zvýšilo návratnosť odpovedí.

Výsledky a závery

Technická univerzita v Košiciach chápe význam zvyšovania kvality vzdelávania prostredníctvom sledovania uplatniteľnosti svojich absolventov. Kľúčovým momentom pre úspech bolo získanie podpory prorektora pre vzdelávanie, ktorý následne presadil myšlienku na úrovni všetkých fakúlt TU Košice. Navyiac, študenti Fakulty elektrotechniky a informatiky v rámci tímového projektu „Živé IT“ dostali zadanie ako pripraviť realizáciu prieskumu pre najbližšie roky tak, aby bol čo najmenšou záťažou pre administrátorov a aby bola návratnosť čo najvyššia. Bolo vytvorené samostatné prostredie pre prieskumy, databázy študentov, vyriešila sa otázka získania adries od nových absolventov prostredníctvom GDPR formulára. Riešili sa otázky úprav dotazníkov, možnosti filtrovania databáz ako aj vyhodnocovanie dotazníkov na úrovni fakúlt. Jednoznačne môžeme skonštatovať, že projekt ON TRACK urobil prvý významný krok pri sledovaní uplatniteľnosti absolventov a následné kroky podniknuté vedením TU Košice zabezpečili a udržateľnosť ON TRACK metodológie a budovanie kapacít v oblasti zvyšovania kvality vzdelávania.

V Španielsku neexistujú právne povinnosti týkajúce sa sledovania absolventov odborného vzdelávania a prípravy, iba určité právne predpisy v oblasti zdieľania informácií.

Pilotná implementácia nástrojov na sledovanie v Politeknika Ikastegia Txorierri

PoliteknikaIkastegiaTxorierri (www.txorierri.net) je stredná škola so zameraním na vedu a techniku a odborné vzdelávanie a prípravu (obidve úrovne EKR 4 a 5) v Baskicku. Každý rok škola poskytuje vzdelanie viac ako 400 denným študentom a viac ako 1000 dospelým študentom externého štúdia. Má 45 zamestnancov.

PoliteknikaTxorierri je členom IkastolenElkartea, siete 91 škôl, ktoré poskytujú základné až postsekundárne vzdelávanie v baskickom jazyku. 52 z týchto škôl sa nachádza v Baskicku a ďalšie v južnom Francúzsku. Patrí tiež do siete HETEL, 26 dotovaných škôl odborného vzdelávania a prípravy v Baskicku (www.hetel.org). Väčšina združených škôl, ako napríklad PIT, poskytuje aj stredoškolské a vyššie stredoškolské vzdelávanie. Sieť zdieľa inovatívne postupy, internacionalizáciu a organizáciu mobility a technické projekty.

PoliteknikaTxorierri veľmi úzko spolupracovala s centrami OVP v sieťach HETEL a zvyšovala povedomie o kultúre sledovania bývalých absolventov. PoliteknikaTxorierri začlenila systém sledovania do kultúry kvality a HETEL tiež začali zhromažďovať informácie o miere zamestnanosti v odboroch OVP v rámci svojej siete.

Skúsenosť so systémom On Track

Rozhodli sme sa zaviesť systém On Track na monitorovanie zamestnatelnosti našich absolventov. Traja zamestnanci PoliteknikaIkastegia Txorierrri sa zúčastnili školenia v Aténach a aktívne sme pracovali na prispôbení dotazníkového prieskumu našim študentom. Najprv sme sa museli rozhodnúť, aké otázky chceme do dotazníkov zahrnúť. V pilotnej fáze sme sa rozhodli nerobiť priveľa úprav, pretože sme chceli otestovať všetky otázky, aby sme zanalyzovali všetky údaje, ktoré sme boli schopní zhromaždiť.

Na PoliteknikaIkastegia používame platformu, ktorá sa volá Alexia, aby sme mohli odučiť každodenné hodiny, zdieľať vzdelávacie materiály a ostať v kontakte s našimi bývalými študentmi. Študenti nám dávajú svoj súhlas, aby sme im mohli posilať emaily a to tiež vtedy, keď už nie sú študentmi nášho centra. Prvou prekážkou, na ktorú sme narazili, bolo oslovenie týchto študentov. Problémom používania tejto platformy je, že študenti používajú školskú emailovú adresu a nie vždy je to ich súkromná emailová adresa. Preto keď z nášho centra odídu, niektorí zo študentov prestanú túto adresu používať.

1. pilotné kolo

- ✔ Od 355 oslovených bývalých študentov vyššej odbornej prípravy (EKR5) sme dostali 55 odpovedí. To predstavuje 15,5% študentov, ktorí na dotazník odpovedali.
- ✔ Od 77 oslovených bývalých študentov strednej odbornej prípravy (EKR3) sme dostali 5 odpovedí. To predstavuje 6,5% študentov, ktorí na dotazník odpovedali.

2. pilotné kolo

Poslali sme dotazník bývalým študentom, ktorí skončili v rokoch 2016 a 2017. Presne 95 študentom úrovne 3 EKR a 529 študentom úrovne 5 EKR.

- ✔ Od 529 bývalých študentov vyššej odbornej prípravy (EKR5) sme získali 55 odpovedí. To predstavuje 10,4% študentov, ktorí na dotazník odpovedali.
- ✔ Od 95 bývalých študentov strednej odbornej prípravy (EKR3) sme dostali 2 odpovede. To predstavuje 2,1% študentov, ktorí na dotazník odpovedali.

Výsledky a závery

ON TRACK prieskum sa uskutočnil v mesiacoch september až november 2020. V prvom kole sme rozposlali dotazníky dvakrát. Raz pred letom a potom ešte raz v októbri. Miera odpovedí bola nižšia, ako sme očakávali, takže sme telefonicky oslovili niekoľko študentov, aby sme zistili možnú príčinu. Prišli sme k trom záverom:

- ✔ Dotazník je príliš dlhý
- ✔ Nechodia na svoju emailovú adresu, pretože to nie je ich osobná emailová adresa
- ✔ Nevidia priamu výhodu vyplnenia dotazníka

Kľúčom je stanoviť si ciele predtým, než začnete so sledovaním. Čo chcete dosiahnuť? Aké informácie chcete zozbierať? Napríklad, chceme podporiť ženy, aby študovali v našom centre. Ponúkame tituly z technických oblastí a v našom centre máme veľmi málo žien a chceme ich podporiť, aby u nás študovali. 92,9% žien, ktoré na Txorierri študovali, si vedeli nájsť prácu, ktorá súvisela s ich štúdiom. Informácia, ktorú sme zistili, je veľmi užitočná a môže sa použiť ako marketingový nástroj.

Aj keď sme v druhom kole skrátili dotazník, obdržali sme ešte menej odpovedí. Pripisujeme to času, ktorý prešiel odvtedy, ako študenti ukončili svoje štúdium. Dotazník sme poslali na ich školské adresy a zjavne buď už túto adresu nepoužívajú, alebo nie sú ochotní dotazník vyplniť. 4 roky sú dlhá doba a oni stratili prehľad o svojom emaile a takisto záujem alebo kontakt so školou. V oboch pilotných kolách sa stalo, že je miera odpovedí nižšia pri strednej odbornej príprave ako pri vyššej odbornej príprave, čo je veľmi jasný záver.

- ✔ pred zostavením dotazníka si stanovte jasné ciele
- ✔ prieskum nemôže trvať veľmi dlho
- ✔ použite krátke a jednoduché otázky
- ✔ údaje musia byť potom filtrované
- ✔ študenti nechodia na svoj školský email (Alexia). Je lepšie získať GDPR osobných e-mailov, keď sú ešte stále v centre odborného vzdelávania a prípravy.
- ✔ je dôležité niektoré výsledky zdieľať so študentmi, aby sa cítili ako súčasť centra a videli priame výhody vyplnenia dotazníka.

Príloha 2

**Kontrolný zoznam
inštitúcie**

Kontrolný zoznam inštitúcie

Kontrolný zoznam inštitúcií na kontrolu ich pripravenosti na zavedenie systému sledovania absolventov

- 1 Rozhodnutie prevádzkovať a integrovať systém sledovania absolventov do riadenia kvality vzdelávacej inštitúcie.
- 2 Použiť systém sledovania v rámci existujúcej organizačnej štruktúry a riadenia vzdelávacej inštitúcie a integrovať ho spolu s ostatnými procesmi inštitúcie.
- 3 Pripraviť plán, ktorý by mal obsahovať čo sa bude merať, ako sa to bude merať, zodpovednosť za meranie, analýza údajov, a pod.
- 4 Vybrať metodológiu a nástroje na hodnotenie, ktoré budú zodpovedať potrebám inštitúcie predtým, než proces sledovania začne.
- 5 Vybrať vhodnú metódu zberu údajov, potencionálne využitie existujúcich administratívnych údajov, informácií o populácii a/alebo vzorke.
- 6 Rozvoj konkrétnych nástrojov, ktoré sa budú používať na sledovanie a nakoniec implementácia prieskumu a analýza výsledkov.
- 7 Zvážiť rôzne zainteresované strany v rámci procesu integrácie výsledkov systému sledovania absolventov.
- 8 Stanoviť ciele pre všetky kľúčové výsledky v súlade s celkovou stratégiou vzdelávacej inštitúcie.

- 9 Porozumieť príčinám pozorovaných trendov a dopad, ktorý budú tieto výsledky mať na ďalšie ukazovatele výkonu, vnímanie a súvisiace výsledky.
- 10 Prideliť potrebné prostriedky a poskytnúť tímu potrebnú podporu a inštrukcie.
- 11 Organizovať pre účastníkov semináre zamerané na získanie potrebných kompetencií na navrhovanie, implementáciu a používanie systému sledovania, na vytvorenie mechanizmu sledovania a jeho integráciu do systému zabezpečovania kvality vašej organizácie alebo inštitúcií.
- 12 Poučiť zamestnancov o dôležitosti práce v súlade s politikou zabezpečovania kvality inštitúcie, definovať politiku a ciele kvality, pravidelne pripravovať a predkladať zamestnancom správy o riadení, zabezpečiť potrebné prostriedky na poskytovanie služieb zabezpečovania kvality.
- 13 Spustiť prieskum. Postarať sa o všetky osobné údaje vyplývajúce z prieskumu podľa Všeobecných nariadení o ochrane údajov (GDPR) - nariadenie (EÚ) č. 2016/679.
- 14 Aktivne zapájať zamestnancov do sebahodnotenia, pracovať na dosahovaní okamžitých rozhodnutí o zlepšeniach a akčnom pláne nápravných/ preventívnych opatrení.
- 15 Diskutovať o navrhnutých zlepšeniach a uistiť sa, že budú podporované zamestnancami aj zainteresovanými stranami.
- 16 Rozdelte výsledky, aby ste lepšie pochopili skúsenosti, potreby a očakávania konkrétnych záujmových skupín.

- 17 Diskutujte výsledky prieskumov absolventov vo všetkých oddeleniach vzdelávacej inštitúcie a pracovných skupinách študijných programov.
- 18 Využite výsledky sledovania absolventov pri strategickom plánovaní inštitúcie a plánovaní zlepšení.
- 19 Realizujte plány v súlade so stratégiou, víziou a poslaním inštitúcie.
- 20 Naplňte výsledkami systém zabezpečovania kvality vzdelávacej inštitúcie.
- 21 Publikujte informácie z prieskumov o absolventoch, o sebahodnotení a hodnotení, oznámte silné a slabé stránky a opatrenia, ktoré je potrebné prijať. Využite príležitosť použiť tieto informácie na zvýšenie viditeľnosti a príťažlivosti svojej inštitúcie pre študentov.
- 22 Pravidelne analyzujte údaje a všetky údaje uchovávajte prezentovateľným/porovnateľným spôsobom, a to aj vizuálne, aby ste boli schopní sledovať trendy vývoja v priebehu rokov.

Príloha 3

**Stanovovanie
postupov pri
sledovacích
prieskumoch**

Stanovovanie postupov pri sledovacích prieskumoch

Poskytovateľ OVP je zodpovedný za stanovenie súvislého postupu pre nastavenie, správu a riadenie prieskumu sledovania absolventov. Postup by mal zahŕňať rozsah prieskumu, ciele, povinnosti, metodológiu, kritériá kvality a nástroj. Odporúčaný postup⁽¹⁾ a príklad je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Rozsah	Postup popisuje nastavenie, riadenie a správu online prieskumov sledovania absolventov ⁽²⁾ .
Ciele	Cieľom prieskumu sledovania absolventov je získať spätnú väzbu absolventov OVP ohľadom problémov: ✔ zamestnateľnosti a kvality práce; ✔ ďalšieho pokroku vo vzdelávaní; ✔ kvality vzdelávania poskytnutého konkrétnou inštitúciou; Informácie z prieskumu sledovania absolventov sa použijú na to, aby sa zlepšili služby v oblasti poskytovaného vzdelania, odborného poradenstva a spojenia s trhom práce.
Povinnosti⁽³⁾	Do prieskumu sledovania absolventov bude zapojených viacero ľudí: ✔ tím líder: je celkovo zodpovedný za prieskum, zodpovedný za pridelovanie a monitorovanie úloh; ✔ administrátor: zodpovedný za celkovú správu, zber kontaktných informácií absolventov, posielanie pozvánok, kontrolovanie pozvánok, poskytovanie podpory účastníkom a zodpovedanie ich otázok; ✔ IT odborník: zodpovedný za inštalovanie online prieskumu, správu webových služieb, poskytovanie podpory účastníkom a extrakciu výsledkov z prieskumu; ✔ analytik: zodpovedný za analýzu výsledkov a prípravu správy. Manažment poskytovateľa OVP pridelí potrebné prostriedky a poskytne tímu potrebnú podporu, ako aj usmerní ciele prieskumu a ukazovatele, ktoré sa majú merať.

Metodológia	Metodológia, ktorú budeme nasledovať, je rozdelená nasledovne:			
	Čo	Kto	Kedy	Ako
	Definujte ukazovatele a údaje, ktoré sa majú zhromaždiť, vytvorte dotazník. ⁽⁴⁾	Tím líder s manažmentom poskytovateľa OVP	Február	Prejdú si prieskumný nástroj "On Track" a vyberú ukazovatele a prislúchajúce otázky. ⁽⁵⁾
	Vzorkovanie	Tím líder	Február	Vyberie vzorku účastníkov, ktorí sa zúčastnia prieskumu. ⁽⁶⁾
	Určíte metódu zberu údajov ⁽⁷⁾	Tím líder, administrátor	Február	Prieskum bude výlučne online.
	Administrujte kontaktné informácie absolventov	Administrátor	Február	Prípraví zoznam emailových adries všetkých absolventov za rok 2017- 2018.
	Nastavte online prieskum	IT odborník	Február	Online prieskum bude nastavený na stránke.
	Spustite sledovací prieskum	Tím líder administrátor, IT odborník	Začiatok marca	Všetkým absolventom bude odoslaná pozvánka, aby sa zúčastnili prieskumu.
	Riadte sledovací prieskum	Tím líder administrátor, IT odborník	Marec	Administrátor bude monitorovať odpovede a posilať emailom pripomienky, ak to bude potrebné.
	Analyzujte výsledky	Analytik, tím líder	April - Máj	Urobia štatistickú analýzu výsledkov prieskumu, nájdu korelácie, pripraví grafy a tabuľky.
	Vytvorte správu z prieskumu	Analytik, tím líder	Jún	Napišu úplnú správu z prieskumu.
	Vytvorte prezentáciu hlavných výsledkov/ zhrnutie	Analytik, tím líder	Jún	Prípraví zhrnutie, kľúčové odporúčania a prezentáciu pre manažerský tím.
Kritérium kvality	Prieskum o čerstvých absolventoch by mal dosiahnuť mieru 50% ⁽⁸⁾ . Prieskumný nástroj bude zaznamenávať prijímateľov, ktorí neukončili prieskum, aby uľahčil posielanie pripomienok.			
	Ak je miera odpovedí nízka, vykonajú sa nasledujúce nápravné opatrenia: - Účastníkom sa pošlú emaily s pripomienkami.			
Nástroje	Nástroj On Track pre úroveň 2-3, 4-5 a 6-7 v siedmich jazykoch je dostupný na http://www.ontrack-project.eu/en/results-en Forma: Prieskum sledovania absolventov. ⁽⁹⁾			

Tabuľka 8: Postup online systému sledovania absolventov

Poznámky:

⁽¹⁾ Postup sme uviedli ako príklad. Poskytovateľ OVP ho môže poskytnúť ako referenciu a prispôbiť ho vlastným potrebám.

⁽²⁾ Toto je všeobecná procedúra. Prvýkrát, keď bude zavedený systém sledovania absolventov, bude si vyžadovať viac času na nastavenie a prípravu, zatiaľ čo v ďalších rokoch sa čas prípravy skrátí. Kroky však ostávajú rovnaké.

⁽³⁾ Osoby, ktoré sa zapoja a ich konkrétne úlohy určí každý poskytovateľ OVP, na základe svojej vlastnej internej štruktúry riadenia. V závislosti takisto od veľkosti poskytovateľa OVP môže niektoré úlohy zastávať tá istá osoba (napr. tím líder – administrátor).

⁽⁴⁾ Odporúča sa stanoviť si kľúčové ukazovatele a v priebehu času ich merať. Poskytovatelia OVP si takisto môžu zvoliť pridať/vymazať ukazovatele a otázky, aby tak vyhoveli svojim súčasným potrebám.

⁽⁵⁾ Poskytovateľ OVP si môže zvoliť, či vytvorí dotazník od základu alebo prispôbi svojím potrebám dotazník On Track.

⁽⁶⁾ V mnohých prípadoch je cieľová skupina sledovacieho prieskumu celá populácia absolventov, v takom prípade sa neuplatňuje metóda vzorkovania.

⁽⁷⁾ Môžu sa tiež aplikovať iné metódy zberu údajov, ako napríklad telefonické rozhovory.

⁽⁸⁾ Miera odozvy je orientačná, poskytovateľ OVP môže určiť inú referenčnú hodnotu.

⁽⁹⁾ Ukážka formulára dotazníka na sledovanie absolventov

Názov	Prieskum sledovania absolventov 2019
Cieľová skupina	Absolventi ročníkov 2017 a2018
Vzorka	Celá populácia
Začiatok - koniec	Február – September 2019
Dotazník	(odkaz na dotazník)
Webový odkaz na prieskum	(odkaz na online prieskum)

Tabuľka9. vlastný návrh IDEC

Príloha 4

Popis seminára

Popis seminára

Názov: Zavedenie systému sledovania absolventov v inštitúcii OVP.

Cieľová skupina: Zamestnanci, ktorí sa zúčastnia prieskumu sledovania absolventov vrátane manažmentu, administratívy a technického personálu.

Trvanie: Trvanie odporúčaného programu je 3 dni po 4 hodiny. Poskytovateľ OVP si môže prispôbiť odporúčaný program tak, aby vyhovoval jeho potrebám.

Zdôvodnenie a ciele: Hlavným cieľom seminára je, aby účastníci získali potrebné kompetencie na navrhovanie, implementáciu a používanie systému sledovania, na vytvorenie mechanizmu sledovania a jeho integráciu do systému zabezpečovania kvality svojich organizácií alebo inštitúcií. Je to v súlade s odporúčaniami EQAVET a EQARF (2009), pretože to podporí zlepšenie kvality u poskytovateľov OVP a podporí monitorovanie absolventov založené na dôkazoch.

Seminár poskytne teoretické a praktické prvky využívajúce kombináciu aktívnych metód učenia dospelých. V tomto zmysle, pokiaľ ide o metodológiu odbornej prípravy, bude vzdelávacia aktivita obsahovať prezentácie, po ktorých budú nasledovať praktické aktivity. Účastníci budú používať počítačové učebne, aby sa naučili vytvárať a riadiť prieskumy.

Počas workshopov budú účastníci vytvárať a prispôsobovať metodológie na rozvoj sledovacieho systému a integrujú ho do systému zabezpečovania kvality svojich organizácií alebo inštitúcií.

Výsledky uzdelávania: Na záver seminára sa očakáva, že budú účastníci vedieť:

- ✔ navrhnúť a implementovať vlastný systém sledovania absolventov OVP;
- ✔ vytvoriť mechanizmus sledovania a jeho integráciu do systému zabezpečovania kvality svojich vzdelávacích inštitúcií.

Inštruktori: Zamestnanci z partnerstva OnTrack, ktorí sa zúčastnili vzdelávacej aktivity projektu "Vytvorenie mechanizmu sledovania v inštitúcii OVP" a majú certifikát na to, aby mohli takéto semináre vykonávať.

Priestory – vybavenie: Školiaca miestnosť vybavená dataprojektorom a počítačom alebo notebookmi pre všetkých zúčastnených.

ODPORÚČANÝ PROGRAM SEMINÁRA

Deň 1: Sledovanie absolventov OVP – kontext a metodológia On Track (4 – 5 hodín):

Systémy sledovania pre absolventov OVP

- ✔ Kontext v rôznych krajinách
- ✔ Typológia metodológií a prístupov, charakteristík, pozitív a negatív

Workshop: Relevantnosť a význam systémov sledovania absolventov OVP.

Metodológia OnTrack, prezentácia systému sledovania a jeho hlavných prvkov.

Dotazníky na sledovanie – prezentácia rôznych verzií.

Workshop: Výber vhodného dotazníka – jeho prispôsobenie potrebám inštitúcie.

Deň 2: Vytvorenie mechanizmu na sledovanie – integrácia do systému zabezpečovania kvality

Workshop: Vytvorenie mechanizmu na sledovanie.

Metodologické poradenstvo krok za krokom (definovanie celkových cieľov a stratégie, definovanie ukazovateľov a údajov, ktoré sa majú zhromaždiť, výber údajov, metóda na výber údajov, vzorkovanie, administrácia kontaktných údajov o absolventoch, spustenie systému sledovania, kontrola, hodnotenie a využitie výsledkov).

Workshop: Integrácia systému sledovania absolventov OVP do systému zabezpečovania kvality organizácie (identifikácia existujúcich administratívnych údajov, vytvorenie postupov na sledovanie prieskumov a vyškolenie zapojených zamestnancov, vytvorenie postupu pre analýzu a použitie údajov, vloženie informácií zo sledovacích prieskumov do rozhodovacích systémov, vytvorenie postupu na kontrolu riadenia a akčného plánu.)

Deň 3 : Technická realizácia online prieskumov:

Online prieskumy

✔ Prezentácia Google formulárov a prieskumných nástrojov EÚ

Praktický workshop – interné testovanie

Workshop: Prípadové štúdie

Workshop: Ďalší potenciál systémov na sledovanie absolventov OVP

(využitie údajov na systémovej úrovni, referenčná úroveň iných poskytovateľov, strategické plánovanie a pod.)

Zdroje

1. Bernard C.K. Choi, Anita W.P. Pak, 2004. *A Catalog of Biases in Questionnaires*. Vyhľadané v máji 2020 [Online] Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1323316/#:~:text=Questionnaire%20bias%20is%20a%20result,questionnaire%20is%20administered%20or%20completed.>
2. Carter McNamara, 2005. *Basic Guide to Program Evaluation*. Vyhľadané v máji [Online] Dostupné na: https://www.unm.edu/~egrong/web/docs/R3_Basic%20Guide%20to%20Program%20Evaluation.pdf.
3. Gaebel, Michael, et al. *Tracking learners' and graduates' progression paths TRACKIT*. Brussels: European University Association, 2012. Vyhľadané 12. decembra, 2019 [Online] Dostupné na: <https://eua.eu/resources/publications/398:tracking-learners%E2%80%99-and-graduates%E2%80%99-progression-paths-%E2%80%93-trackit.html>.
4. Humpl, Stefan, et al. *Context Study of Tracking Systems and Measures*. Technical University of Košice, 2019. Vyhľadané 5. mája, 2020 [Online] Dostupné na: http://www.ontrack-project.eu/images/articles/ON_TRACK_IO1_CONTEXT_STUDY_OF_TRACKING_SYSTEMS_AND_MEASURES.pdf.
5. *EFQM Excellence Model.(2013)*, European foundation for Quality management. November 1, 2019. 2019. Vyhľadané: 5. mája, 2020 [Online] Dostupné na: <https://www.efqm.org/>
6. European Union: Council of the European Union, *Council Recommendation of 20 November 2017 in tracking graduates (2017/C 423/01)*, 09.12.2017, Official Journal of the European Union. Vyhľadané 5. mája, 2020 [Online] Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H1209%2801%29>.
7. European Commission – Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2020). *Mapping the state of graduate tracking policies and practices in the EU Member States and EEA countries. Final Report*. Vyhľadané 5. mája, 2020 [Online] Dostupné na: <https://op.europa.eu/de/publication-detail/-/publication/93231582-a66c-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-en>.
8. European Commission – Directorate – General for Employment, Social Affairs and Inclusion (2018). *Mapping of VET graduates tracking measures in EU Member States. Final Report –Study*. Vyhľadané 5. mája, 2020 [Online] Dostupné na: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/00d61a86-48fc-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-69741501>.
9. *Comprehensive policy frameworks for continuing VET Reform of Continuing Vocational Education and Training Systems (Re-CVET); 2017; RE-CVET QUALITY CODE HANDBOOK*.
10. *Engineering intro*, Vyhľadané 21. apríla, 2020, Dostupné na: <https://www.engineeringintro.com/initiating-planning-project/how-to-identify-classify-manage-project-stakeholders/attachment/power-interest-grid/>.
11. *European Quality Assurance in Vocational Education and Training*. Vyhľadané 5. novembra, 2019 [Online] Dostupné na: <https://www.eqavet.eu/What-We-Do/European-Quality-Assurance-Reference-Framework>.
12. URBACT, *Guidelines to produce an Integrated Action Plan*, January 2017, Vyhľadané 21. apríla, 2020 [Online] Dostupné na: https://urbact.eu/sites/default/files/media/guidelines_for_iap_final.pdf.
13. *Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)*. Vyhľadané v máji 2020 [Online] Dostupné na: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+